Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

په نامه د رحمان او رحيم خدای

د يوشتمې پېړۍ دوزخ

د پاکستاني فوځي زندان لو بهر مَلکي زندانونو قيامت خېز داستانونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترتیب

وروستی ببرغنچي هم ولوپد/پروفیسور محمود مرهون

دوړومبی څپرکی

د مبارزې دګر: د کړاوونو پۀ سلسله کښې د زندانونو لړۍ

دوېم څپرکی

پۀ بحرین کښې زنداني کېدل

دریم څپرکی

د پاکستاني فوځي زندان قیامت خېز داستان

څلورم څپرکی

د ګیله من وزیر د زنداني داستان یو نظم

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروستی ببرغچي هم ولوېد

تېلېفون مې و ږېږدېدۀ، چې خلاص مې کړۀ د ګیله من مېسج ؤ اواز ئې پرې اېښی ؤ.

"سلامونه! استاد مرهون محترم صاب! جوړ یې، پۀ خېر یې صحت دې ښه دی؟ یعني ستا دا رایه ده چې د کتاب پۀ دا یو مخ پۀ پښتی دې مکمل دا عکس راشي یعني دا بل شیان دې تړې ها خوا شي کۀ څنګه کار فرض کړه؟"

مونږ د هم دې ستاسې پۀ لاسو کښې پراتۀ کتابه پۀ اړه خبرې کولې دا د کتاب د چاپ وروستی مرحله وه، پۀ دې اړه مو مخکښې ډېرې نورې خبرې او قصې لۀ هغه وروسته او د مخه هم درلودلې. زمونږ خبرې لۀ هغه وروسته شروع شوې چې کله دی د بحرین څخه وروسته د ریاست لۀ زندانه ازاد شو، مونږ ډېر مشترک مخامخ پر تېلیفون او سپېسونو بحثونه سره کړي وو. مګر تر دغه پېغام یو ساعت وروسته مې لومړی خبر ولید چې د اولسي شاعر او د پښتون ژغورنې غورځنګ مخکښ غړي ګیله من وزیر باندې حمله شوې. زۀ لۀ هم هغه لومړی پوهه وم چې نۀ پائي. درې علته وو چې دا مې حسول. لومړی دا چې د ظالم ریاست د کور مخ ته دونه ښکاره واضح او مخامخ مزاحمت بېخي لوړه سربازي او سرتېرې وه د هر چا د وس کار نۀ ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مګر د ګيله من سرکښي، اروا او پښتانۀ غرور لۀ پېله ځان قرباني بالۀ. دوهم علت دا ؤ چې پر محکومه خاور تر تولو لويه مبارزه او تر تولو درنه او خطرناکه جګړه د فکر او نظرياتو جګړه ده. دی خپله د کتاب پۀ يوه برخه کښې چې څو واره ئې پۀ خبرو کښې هم وئيلي دي وائي: "ما د رياست يوه ميجر ته وئيل: هغه جنګي مخالفين چې پۀ جنګ کښې دې نيولي دي تر ما کم رېړوې وائي: دۀ راته وئيل هغه يو کس دی و به ولم قصه ئې خلاصه شوه مګر تۀ پۀ يواځې ځان بسته لښکر پاڅولی او جوړولی شې ستا مرمی ګرځي لګي نۀ بلکې خلک را پاڅوي".

دريم علت هم د ابر قدرتونو پۀ وړاندې قيام او سرکښي وه، د هغه بېرغ، وطن او تاريخ اواز پورته کول وو چې ابر قدرتونو او رياست عملاً تر ګوندو لاندې کړی او بسته هېواد ئې پۀ سپينو بترګو او مخامخ قبضه کړی او هېڅوک هېڅ نۀ ورته وائي.

ګيله من د يوه نوي، پُر امنه او لوی افغانستان د ښکاره تصوير يو شفافه تابلو وه. هغۀ د پښتانۀ قوم مبارزه پېل کړې وه، مګر هدف ئې ډېر واضح ؤ چې د لوي افغانستان پۀ جوړېدو ئې خپل ارمانونه لاس ته راوړلي بلل. مګر يوه خبره ډېره عجبه او واضح وه چې دا شيان ئې پۀ خبرو نۀ بلکې پۀ عمل کښې پۀ ښکاره توګه مخامخ تر سره کول وئيل او کول ئې. دونه ښکاره او واضح خطرناکه وه چې ما لۀ تولې ملګرتيا او يارانې سره څو ځله شک پر کړی ؤ مګر کله مې چې ئې د زندان نا خوالی ولیدلې ګوته پۀ غاښ پاته شولم چې دا څونه کلک ستر ګی او بی ډاره دی، مګر د هغۀ څخه ډار څنګه ورک شو د دې خورا عجبه علتونه وو چې ځينې ئې ما ته خپله وئيلي وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه دا خبره وه چې دۀ همېشه کول، وئیل تر غلامي پۀ مرګ زاضي یم. نو کۀ غلام ژوند کوم یا غلام مرم دا دواړه شرم دی، نو بیا پۀ نړه مخامخ او ښکاره بغاوت تر ټولو ښه دی دغه لومړي بغاوت لۀ خواری او غریبی لۀ کاره را ویستی او کله چې ئې د ریاست زندان کاټ کړ تر پخوا ډېر کلک او سنګ زړۀ شو. روانشناسي وائي چې یو څوک دومره وډاروه چې ډار ختم نۀ شي دۀ ته ئې دومره سختي جزاوې ورکړې چې لۀ دۀ بېخي ډار ورک شو لۀ ریاست سره ئې دونه ښکاره ډغره وهله چې د ډار یوه زړه نۀ وه پکښې.

مونږ چې کله د دۀ پۀ اړه ږغېږو څلور متفاوت اړخه مونږ ته پۀ لاس راځي. یو ګیله من او د هغۀ مبارزه ده، دوهم د دۀ اهداف دي، دریم د دۀ شهادت درسونه مونږ ته او څلورم څۀ کول پکار دي.

لومړی، ګیله من د خپل لنډ عمر تر ټول شاهکار او بې بدیله مبارز ؤ. دۀ د افغان او بالخصوص د ویاړمن پښتون اولس یو ویاړلی کېرکټر وړاندې کړی. یو مبارز، ساده، پر کورنۍ (مور، لونږ، زامنو، مشرانو او کشرانو) یو مهربانه او زړۀ سوانده انسان. د ټولو پښتنو پۀ څېر ښځو ته د تقدس تر حده درناوی او عزت چې پۀ هغې کښې د هغو ازادی، زدکړې او حقوق ټول تغښتي وو.

یوه سوله خوښی، پُر امن، زیږ پر سندرو، ټوکو، اتڼونو او خوښیو مئین ځوان چې پۀ خپله به ئې لۀ هرې بدې پېښې وروسته دا پۀ زوره زوره زمزمه کول:

لالیه! دا خو انقلاب دی زړۀ به نۀ ماتوې!
یو ورځ به داسې شي خبر چې ګیله من شهید دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپلو حقوقو طلبګار او پۀ کلکه تر دې حده غوښتونکی چې پر هم دې حقوقو ئې سر قرباني کړی او د لوی بابا احمد شاه ابدالي دا خبره ئې و زبادله:

پر ننګ مړ خو څۀ مړ نۀ دی
د بې ننګه ژوند جفا ده
لاس به وا نۀ خلم لۀ ننګه
چې پر ننګ پاته دنیا ده
چې سر پرې کړي احمد شاه
د هغو مینه ربښتیا ده

د هغۀ مبارزه څلور برخې لري. لومړی پر انساني محور ولاړه او د ټولو انسانانو تر منځ ورته حقوقو درلودلو مبارزه ده، چې دۀ پۀ خپله شاعری کښې ئې ډېر تمرکز پرې کړی دی. دوهم د لوی افغانستان مبارزه ده چې لۀ پیر روښانه را پېل تر خوشحال خان خټکه لۀ خوشحال خان خټکه تر اپېي فقیره، کاکاجي صنوبر او ترنګزو حاجي صاحبه پورې او بیا هم داسي تر لوی نیکۀ میروېس خان نیکۀ رحمت الله علیه پورې چې د لوی افغانستان بنیادونه ئې کښېښول بیا هغه ارمان لوی احمد شاه بابا پوره کړی دغه فکر وروسته هم ډېر و پالل شو، خو ګیله من دوه ایډیاله درلودله چې هغه غازي امان الله خان او ډاکټر نجیب الله او تر ډېره ځایه ئې بنیاد پر افغاني نېشنل ازم باندې ولاړ ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم محور ئې افغانیت او پښتونواله چې څۀ نۀ څۀ بحث مو ئې لور وکړې، ولې د دۀ یو متفاوت ټکی دا ؤ چې بالاخر دې پایلې ته رسېدلی ؤ چې لوی وطن ایجاد او امن نۀ شي د پښتانۀ کور به هم داسې ګډ ودۀ وي. نو ځکه دی د بهرغ تر ټولو نر، مخامخ او کلک ساتونکی ؤ چې د افغانستان پۀ تاریخ کښې نۀ دی لیدل شوی. هغۀ پر افغان ملي بهرغ دونه مئین ؤ چې د کور پر ټولو غړو او ځان ئې فرض کړی ؤ او جالبه دا وه چې د شهادت پۀ وخت هم لۀ دۀ سره څلور بهرغه ما ته معلوم دي چې وو. د افغانستان رنګ تسبیح، کیلي بند، دست بند او بټوه. دا چې نور څونه ور سره وو پۀ دې نۀ یم خبر.

درېم او کلک محور چې تر اخري ساه پکښې و جنګېدۀ هغه د پښتون غوښتنې تحریک ؤ چې د هغې پۀ اړه بحثونه، لیکنې او شعرونه، مبارزې، هڅې، کارنامې او وېناوې ئې دونه دي چې یو لس ساعته مستند فلم پر جوړېدلی شي.

څلورم محور ئې د افغانستان تر ناورین وروسته د محکومیت څخه د افغانستان د اولس د خلاصېدو محور ؤ چې د دۀ دري نور محورونه ئې زیانمن کړي. دغه څلور سره محوره د ریاست او د ابر قدرتونو د ګټو خلاف وو نو ځکه ئې د خاموشولو هر ډول کوښښ وکړی شو پۀ پېسو، وظیفو، ډالرو او نورو نۀ شوه نۀ یواځې یوه لاره ور پاته شوه، شهید ئې کړۀ.

دوهم د دۀ اهداف دي کۀ څۀ هم چې پۀ پورته بحثونو کښې مو څۀ نۀ څۀ اشاره ورته وکړه ولې ډېر لنډ واضح به ولیکم د لوی افغانستان جوړېدل، د لر او بر افغان یو ځای کېدل. د ټولو افغانانو فردي او ټولنیزه ازادي، د افغانانو سیالېدل او تر ټولو اهم لۀ ریاسته ډېخپل غیور اولس خلاصېدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درېمه برخه د دۀ شهادت مورِ ته دري مسئلې ډېرې واضحې کړې. لومړی ریفرنډم او خاموشه ریفرنډم پر دې وشو چې لر او بر یو افغان اولس دې او ډېورنډ کرښه هېڅوک په رسمیت نۀ پېژني د دۀ شهادت د نړۍ په هر هېواد او هر براعظم کښې په دې نعره واخستل شوه چې لر او بر یو افغان او لوی افغانستان دا د سلو څخه د زیاتو کالو په وړاندې یو ښکاره غېر رسمي ریفرنډم ؤ. دا ئې ثابته کړه چې محکوم پښتون نۀ پخوا لۀ ریاست سره ؤ او نۀ هم اوس دی بلکې دوي په زور او جبر محکوم کړی دی.

دوهم ریفرنډم دا ؤ چې نړۍ ته ثابته شول چې پښتون متشدد نۀ دی پر پښتانۀ تروریزم او تشدد تپل شوی او دسیسه ده څکه هر چا په امن اواز جګ کړی او دا اواز لا روان دی. او درېم ریفرنډم او درس دا ؤ چې هر څونه سوله ایزه مبارزه او چغې ووهو ژوند کولو ته مو نۀ پرېږدي بندیانوي مو، خوږوي مو، ورکوي مو او بلاخره د خپل لستونې په مار مو چیچي او په شهادت مو رسوي.

څلورم اوس څۀ کول په کار دي. مورِ ډېرې جنازې وکړې محسود شهید شو، پاڅون ئې وزېږوۀ وروسته عارف وزیر ووژل شو، بیا لونی په شهادت و رسوۀ شو او بیا عثمان کاکړ په شهادت و رسوۀ او دا دې خپل ملي شهید ګیله من مو هم لۀ لاسه ورکړو. دا قصه نوې نۀ ده دا قرنونه کېږي روانه ده، ګر چه مبدا ئې لۀ پیر روښان او روښاني تحریکه ښکاري چې مغلو شهیدان کړل، ختک او کورنۍ ئې هم داسې مغلو وځپل او د تاریخ جبر بیا د انګرېز په ښه را څرګند شو او څو نور مخونه ئې واغوستل او لا روان دی مګر افغان اولس او پښتون قام هېڅ د عبرت درس تري وا نۀ خسته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون رياست او د رياست شا ته پټ د نړۍ ابر قدرتونو ته فتوا هم پۀ لاس ورکړه، پښتون "اپتيم بم" هم ورته جوړ کړی، پښتون ئې د هند او کشمير جګړې ته هم و خپړوۀ، پۀ پښتانۀ ئې خپل کور افغانستان هم خراب کړ، مګر پښتون لا هم د پېښو، چوکيو او اقتدار پۀ نشو مست پردي ډول ته ناڅي افغانان چې د ملا تېر او نېشنل ازم بنسټ ئې پر پښتون قام ولاړ دی تر څو د خپل مستقل هېواد غم و نۀ خوري د رياست نۀ بلکې د رياست د مالک او ابر قدرتونو لوبه درک او د لوبې پۀ وړاندې يو ځای و نۀ دربړي هېڅکله به ښه ورځ و نۀ وينې او ابر قدرتونه به ئې د کرنل امام، حقاني، عبدالقادر خان او نورو پۀ څېر لومړی تر سپيو بتره استعفاده کړي او وروسته به ئې د نا معلوم افرادو پۀ وسيله خپله ووژني.

لنډه دا چې زما د مبارزې ورور د لوی افغانستان ارمان ژن پر افغان خاوره مئين، د ببرغ وروستی ساتونکی، پۀ دنګ سر بېله تسليمۍ او سر تيټۍ مستانه مرګي ته پۀ غېږ ورغلې او لکه د عظمت او سر بلندۍ يو دنګ مينار را و غورځېدۀ مګر داسې را و غورځيدۀ چې ژوند ئې خلک پاڅول او پۀ شهادت ئې خلک لۀ پاڅېدو وروسته پر حرکت را وستل او هم دې ته د ملت، ملي او لوی شهيد وائي چې ژوند او شهادت دواړه ئې د افغان او بالخصوص پښتون قام د درد دوا شول او دا لاره لا نوره ګرمه او سره شوه.

خبرې ډېرې زياتې دي مګر تر دغه خبرو دا دوير داستان او د رياست جبر چې دۀ پۀ خپل روان قلم او مخامخ ليکلی دی تر ټولو زيات مهم دي. خوشحاله يم چې د خپل شهيد ارمان ژن ملګري وروستی ارمان د خپلو يارانو بالخصوص "کتاب کور" پۀ همت تر سره کېږي، خو کاشکې چې دا زيری مې پۀ ژوند ور کړې وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړومبی څپرکی

د مبارزې پیل

د کړاوونو په سلسله کښې د زندانونو لړۍ

کله چې "پشتون ژغورنې غورځنګ" په وجود کښې راغی زما دوه کاله د مسافرۍ پوره کېدل. د عربو په یو کوچنې هېواد بحرین کښې د "پشتون ژغورنې غورځنګ" د پیلېدو سره ما د دغه غورځنګ لمن لږ حد زیاته کلکه ونیوله. د ټولنیزو رسنیو له لارې ما د پاکستاني ریاست په ادارو فوځ، ائي ایس ائي، پولیس او نورو محکمو بېخي سختې نیوکې د تقریر او شعر په شکل کښې شروع کړې. په هره موضوع به وار په وار په خپله فیسبوک پاڼه په ژوندۍ بڼه راتلم، دغه خپرونې به میلیونونه کسانو تعقیبولې. د پاکستاني ریاست اصلي څهره او د پښتنو سره ظالمانه رویه به مې هم پښتنو ته او هم نړۍ ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

پۀ ګوته کوله. پۀ ډېر لږ وخت کښې ما پۀ لر او بر کښې ميليونونه مينه وال / تعقيبوونکي پيدا کړل. ځکه چې ما د کوزې پښتونخوا د پښتنو سره د شوي ظلم د بيانېدو سړه سره د لر او بر افغانانو د يووالي او ورورولۍ د پاره هم شعارونه بېخي کلک پورته کول. کۀ يو خوا د پاکستاني رياست ظلم بيانول جرم ؤ، ولې بل خوا د افغانانو د يووالي خبره لۀ هغې پۀ سل ځنده زيات جرم او خطرناکه عمل ؤ. د پاکستاني رياست د ظلم او ستم ټول داستانونه مې پۀ زړۀ وو خو د "پشتون ژغورنې غورځنګ" لۀ مخه زمونږ سره هېڅ داسې مضبوط سنګر نۀ ؤ چې مونږ پۀ ډاډه زړۀ او پوره باور خلکو ته د پاکستاني رياست د جبر داستانونه بيان کړي او خرګند کړي وي. ځکه چې د دې لۀ مخه به دې فقط د پاکستاني رياست مخالفه يوه خبره هم نۀ شوه کولې، کۀ چا به کوله يا مرګ يا زندان به ئې برخه ؤ. خو لنډه دا چې زما دري کاله پوره شول پۀ سفر کښې، پۀ دې وخت کښې به ما ته لۀ پاکستانه پۀ رنګ رنګ شمېرو زنګونه راتلل. د مرګ، زندان او بې عزته کولو دهړکې به ئې راکولې. پۀ وزيرستان کښې به زما کورنۍ ته بار بار د پاکستاني ادارو کسان راتلل پۀ کور دننه به ئې رنګ رنګ دهړکې ورکولې، د مرګ ګواښونه به ئې ورته کول. يوه ورځ نۀ بله ورځ به ئې زما مشر ورور او ترونه خپلو کېمپونو ته وړل، دا چې دهړکې او دهړکيانې لۀ حد سېوا شوې نو ما ته خپلې کورنۍ ووئيل چې تۀ وطن ته داسې زړ مۀ راځه ځکه چې دلته د پاکستاني حکومت ارادې

(c) ketabton.com: The Digital Library

درته ښې نۀ دي. نو يو خوا خو زۀ پۀ سفر کښې تنګ وم بل خوا د وطن تګ لۀ خطرونو ډک ؤ.

پۀ دې وخت کښې ما ته پۀ وتساپ د المارا تو نه د خوست دوو ملګرو میسجونه وکړل چې مونږ غواړو چې د ویزې (یعني د چکر وېزه) د یوې میاشتې در ولېږو او امارا تو ته پۀ چکر راشې. نو ما هېڅ بله نۀ وکړه دستي مې ورته ووئیل چې سمه ده. ما فکر وکړ چې یو خو به دا معلومه شي چې پۀ هوائي ډګرونو خو به ممنوع نۀ وم، بل به لږ نوی هېواد او نوي ملګري ووینې دا د زړۀ تنګون به دې کم شي. لنډه دا چې پۀ لسو ورځو کښې دننه امارا تو ته د ابوظهبي پۀ هوائي ډګر ور داخل شوم. کله چې امارا تو ته ورسېدم نو پۀ امارا تو کښې میشتو پښتنو بیا پۀ خاصه توګه د بر وطن افغانانو دومره مینه راکړه چې پۀ صفت کولو به ئې یو جلا کتاب ولیکل شي. زما حوصله ئې ببخي د پامیر د غر غوندې مضبوطه کړه. ما به چې ځان ته کتل او د لر او بر افغانانو مینه به مې کتله نو حق حیران به شوم. زړۀ کښې به مې وئیل چې د دغه قام پۀ ننګ خو چې سل ځله مړ شې نو مړ نۀ یې. لنډه دا چې مبارزې ته ئې نور هم سخت وهڅولم او پیاوړی ئې کړم. څو ورځې تېرېدې ځای پۀ ځای به پۀ ما زرګونه پښتانۀ را چاپېرېدل او رنګ رنګ محفلونه به ئې راته جوړول صحبتونه، ډوډۍ او پروګرامونه شروع شول. اخر د امارا تو د حکومت هم راته پام شو او پۀ امارا تو کښې میشت د پاکستاني ریاست غلامان هم پۀ حرکت کښې راغلل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه ورځ مازيګر لۀ 'العين' څخه 'ابوظهبي' ته ووتو پۀ لاره کښې مو پۀ يو کښې هوټل ډوډۍ وخوړه، د ماسخوتن د ډوډۍ نه چې روان شو د ابوظهبي پۀ سيمه کښې د اماراتو د خفيه ادارو (يعني سي ائي ډي) ګاډي را پسې شول. نيم مخکښې او نيم وروستو شول، هارنونه ئې وهل او پۀ مونږ ئې د ودرېدو تېنګار کوۀ. مونږ چې ګاډی يوې خوا ته کړ نو سمدستي راغلل زما دروازه ئې را خلاصه کړه، وئيل ئې چې "تۀ را ښکته شه او زمونږ سره به ځې". ملګرو مې ووئيل چې هم دغسې وکړه. زۀ را ښکته شوم او د دوي ګاډي ته وختم، روان شو. د سفر پۀ دوران کښې د دوي لهجه او خبرې ېېخې سمې وې، خو د يو ساعت سفر نه وروستو چې د موصفي شرطي مرکز ته ورسېدو نو د دوي لهجه يو دم بدله شوه. زۀ ئې يوې کمرې ته ور پورې وهلم، وئيل ئې چې "لاسونه دېوال ته پورته کړه"، او د ناموس ښکنځلې ئې شروع کړې، د تفتيش او خبرو نه پس ئې د موصفي مرکز زندان ته واچولم. هلته نور بلها پښتانۀ مسافر زندانيان وو، هم را ته خوشحال شول هم را باندې خوابدي شول. پۀ دې زندان کښې له دوو ورځو وروسته ئې يوې بلې سترې قضيې ته يوړم. ستره ځکه وه چې زما پۀ غوږونو شور لۀ حد زيات راتلو. کله چې ئې ورسولم نو يوې کمرې ته ئې داخل کړم. سترګې ئې را خلاصې کړې، مخامخ دنګ سړی ناست ؤ. اول پۀ عربي ژبه شروع شو خو زما عربي ژبه لۀ هغۀ تېزه وه نو د دۀ وار خطا شو دستي ئې ووئيل چې "بھائی جان! بات سنو" يعني پۀ اردو ئې ووئيل "چې خبره واوره!" ما ورته وويل چې "نښه!!! يعني تاسې ياست" وئيل ئې

(c) ketabton.com: The Digital Library

"هو!" دستي ئې ووئيل چې "پي تې اېم' او تاسې څۀ غواړئ؟" ما خواب ورکړ چې "ولې تا ته پته نشته؟" وئيل ئې "راته پته ده" خو د اوږد بحث نه پس ئې ووئيل چې "تۀ د افغانستان د دوبۍ قونصلېټ ته د چيش لپاره لاړ وې؟" ما ورته ووئيل چې "د افغانستان سفير د ډوډۍ پروګرام را ته کړی ؤ بس" وئيل ئې نۀ! نۀ! رښتيا خبره وکړه" ما وئيل "هم دا رښتيا دي". خو اخر غصه شو وئيل ئې "تۀ داسې نۀ منې". دوه د وردۍ کسان راغلل، يوې کوچنۍ کمرې ته ئې بوتلم چې زۀ فقط پکښې ځای شوم. د دې کمرې د پاسه چت ببخي تېټ ؤ زما د سر سره، خو د دغه کمرې چت مکمل ائيرکنډيشنډ / ای سي ؤ. تقريباً شل دقيقې بعد زما وجود مکمل لکه د واورې سنچه شو، ببخي کلک شوم، لاسونه به مې نۀ شول خوځولي، تول وجود مې اندام اندام يخ شو، مرګ ته نزدې شوم، پۀ دې دوران پۀ ما بې خودي راغلې وه. چې پۀ خود راغلم، بله هم هغه شان وړه کمره وه هغې ته ئې ور دننه کړم خو د هغې د پاسه چت مکمل ګرم هيتر ؤ، يعنې پۀ چت کښې ئې تولې سرې د اور انګار کولمې پېچلې وې. پۀ دې کښې هم چې شل دقيقې تېرېدې زما د وجود څخه خوَلې داسې روانې وې لکه سړی چې پۀ غسل خانه کښې د لمبېدو پۀ وخت پۀ ځان اوبۀ تويوي. چې بې خودی ته نزدې شوم بهر ئې را وويستم. يو تور دهوال ته ئې ور ودرولم دوه کسانو د بجلی / برق دغه تور د پلاسټېک / ربړ پۀ څرمن بند تارونه پائيپونه ئې پۀ لاس کښې وو. پۀ ما ئې پۀ وهلو پېښه وکړه. زما وجود خو يخ والي او ګرم والي ببخي نرم کړی ؤ، د تار پۀ هر ګزار

(c) ketabton.com: The Digital Library

به زما پۀ وجود پرخه پرخه وینه وتله. را پورې ستړي شول او د هر
ګزار سره به ئې د ناموس ښکنځلې کولې او دا به ئې وئیل چې "ووایه
د افغانستان دوبی قونصلېټ ته ولې او د څۀ لپاره لاړ وې؟". خو زما
ځواب هم هغه ؤ چې ما ته سفیر د دوډی پروګرام کړی ؤ. خو خبر پۀ
دغه وهلو او ښکنځلو کښې زما د محکمې وار را نزدې شو یوه دوې
ورځې پس ئې چې محکمې ته وړاندې کولم نو دغه دنګ سړی راغی
وې وئیل چې "دلته چې څۀ هم وشول پرې خاموش شه، که پۀ محکمه
کښې او یا بهر دې فقط خُلۀ ویته کړه نو ستا هغه ملګري چې تۀ ئې
را دعوت کړې یې د هغو کاروبار به ختم وي او هغوي به پۀ اماراتو
ممنوع وي او تۀ به هم ژوندی ورسره ورک یې". زۀ چې محکمه ته پیښ
شوم هیڅ مې و نۀ وئیل. د ځان پۀ غم نۀ بلکې د ملګرو لۀ خاطره
خاموش پاتې شوم. محکمې د زندان څخه د وتلو امر راکړ خو بهر ئې
را باندې کلک بند پزونه ولګول چې موبائل باندې به خبرې نۀ کوې،
غوندې و ته به نۀ ځې، چا سره به مېلمه کېږې نۀ او داسې نور. زۀ لۀ
زندان نه راووتم خو محکمه مې دغسې چالان پاتې شوه. بهر چې
راغلم څو ورځې به زۀ د وهلو لۀ امله سم کښېناستې نۀ شوم، ملګرو
ته به مې د یو بل شي د خوږېدو بهانې کولې. لنډه دا چې پوره دوې
میاشتې مې د محکمې کیس وچلېدو دوې میاشتې پس محکمې د
بري کېدو امر راکړ خو اخر کښې ئې ووئیل چې "دغه ستا اول او اخر
وار ؤ چې اماراتو ته راغلې بیا د عمر لپاره نۀ شې راتلې". ورځ دوې
پس چې د اماراتو د هوائي ډګر څخه بحرین ته تلم نو پۀ ما پسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوارلس زره پینځهٔ سوه درهم (14,500) مخالفه یعني جرمانه راغلې وه. هغه مې ادا کړه او واپس بحرېن ته روان شوم. بحرېن ته پهٔ رسېدو ئې پوره لس ساعته پهٔ هوائي ډګر کښې ایسار کړی وم او رنګ رنګ تپوسونه ئې رانه کول. خو اخر ئې هم بحرېن ته د داخلېدو اجازه راکړه.

د دغه سفر پهٔ دوران کښې نورې هم بلها خوږې او ترخې خاطرې لرم خو ستاسو د وخت پهٔ خاطر مې فقط لنډې او اړینې خبرې ولیکلې. دغه وه زما د مبارزې د اول زنداني کېدو قصګی. لهٔ دې بعد به د دویم ځل زنداني کېدو قیصه در سره شریکوم، هغه هم د عربو د بیو بل کوچني هېواد ّد بحرېن د زندان قصه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دويم څپرکی

په بحرين کښې زما زنداني کېدل

د اماراتو دوبی ابوظهبي لۀ زندان او محکمې څخه پس به يو شل ورځې هم بحرين ته زما د راتګ نۀ وې پوره. چې د مانبام لمونځ مې وکړ، غوښتل مې چې خپل غټ ګاډي ته تېل واچوم. لۀ خپلې کمرې ووتم د ګاډي پۀ طرف چې ګاډي ته ورسېدم د دېرې اندېښنو زنګونه را شروع کړل. وئيل ئې چې "ګيله منه! دلته د 'سي ائي ډي' (يعني د بحرين د خفيه اداري) کسان راغلي دي ستا د خوب ځای، کټ، بېګونه او سامانونه ئې ټول لټ پۀ لټ واړول. اوس تا غواړي. خو مۀ زاځه نيسي دې". ما فکر وکړ چې پۀ اماراتو هم ممنوع يې. پۀ سعودي عرب هم ممنوع يې. بحرين د عربو بېخي کوچنی هېواد دی نو هېڅ نۀ شې پټېدلی. بهتره به دا وي چې ځان ورته حاضر کړم. ما

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل ورور او یو بل د بحرېن ملګرۍ مې خبر کړل چې شاید زۀ ونیول شم نو تاسو دې خبر یئ.

خبر زۀ د ګاډي نه د خپل استوګنځای (یعنې د خپلې دېرې) پۀ خوا روان شوم. چې لس دقیقې وروسته دېرې ته ورسېدم زمونږ پۀ کمره ګېر چاپېر د خفیه ادارو کسان ولاړ وو. ما ته ئې د موبائل سکرین ونیوۀ، زما ویډیو پرې چالان وه. عسکر ووئیل چې "دا تۀ یې؟" ما وئیل "هو!" وئیل ئې "راځه دننه کمرې ته!" چې ننوتم وئیل ئې چې "هغه بېنر را واخله چې د منظور عکس پرې رسم دی" ما ورته ووئیل "نشته". خبر د ډېر بحث وروسته ئې ووئیل چې "زمونږ سره راځه! کۀ څۀ قیمتي سامان دې وي هغه هم لۀ ځان سره را واخله". ما هېڅ چرت خراب نۀ کړ ځکه چې پۀ هغو خفیه ادارو کسانو کښې اکثر پنجابیان ول. ما ډمنځ را واخسته وېښتان مې ډمنځ کړل. ښۀ چټک روان شوم غږ مې پرې وکړ چې "یاله حرکات" (یعنې هېڅ خبره نۀ ده نۀ هېڅ دا ډبرې ځئ حرکت وکړئ). هم هلته یو کس ووئیل چې "دغه وېښتان به در خرېږي". ما ورته وخندل روان شو. زما د ګاډي طرف ته لاړو د هغې سیټان ئې وځیرل خو څۀ پۀ لاس نۀ ورغلل. نیم ساعت مزل مو وکړ د بحرېن د 'سي ائي ډي' مرکز ته داخل شو. چې ګورم یو تن مې د څا لۀ خوا لاسونو ته هتکړی را واچولې، پۀ یو کوچني ځای کښې ئې پۀ چوکۍ کښېنولم او سخت تېنګار ئې وکړ چې "هېڅ یو لفظ به لۀ خُلې نۀ را وباسې". لږه شېبه وروسته ئې یو غټ ګردی ځوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوستو چې ومې کتو ما پېژندو. زمونږ وزيرستانی ؤ د مسيدو قبيلې سره ئې تعلق ؤ. مونږ به نيازي بللو. د هغۀ هلته کاروبار ؤ غټ ګاډی ئې ؤ، لوډر او نور شيان ئې درلودل. لۀ هغۀ مې پۀ اشاره کښې وپوښتل چې "ولې؟" هغۀ وئيل چې "زۀ ئې ستا پۀ ګناه را ونيوم. ما فقط ستا تصوير پر خپل فيسبوک نشر کړی ؤ. را وې نيولم بيا ئې ستا تپوس را څخه وکړ، ما تۀ ورته ياد کړې دوي درغلل تۀ ئې هم راوړې. نۀ پوهيږم چې څۀ خبره ده؟"

بس زۀ او هغه مسيد وږي تږي ناست وو تقريباً دوې شپې دوې ورځې ئې پۀ هغه کوچني چوکيو کښې لاس تړلي کښېنولي وو او د خبرو او حرکت کلک بنديز ؤ. لۀ خوبه، تندې لوږې او ناستې ستړيا بېخي پۀ عذاب وو. زۀ خو خپر لږ کمزوری يعنې ډنګر وم خو مسيد ځوان بېخي غټ چاغ ؤ. شا ته هتکړيو کښې هم ډېر پۀ زحمت بند ؤ، هغۀ ډېر پۀ عذاب ؤ. زۀ لۀ ځانه زيات هغۀ ته زوړېدلم. دوې شپې ورځې پس ئې هغه مسيد اول يو دفتر ته ور دننه کړ، پوښتنې ئې ترې شروع کړې. څۀ وخت وروسته هغۀ را ووتو زۀ ئې حاضر کړم. قاضي چې زۀ وليدم دستي ئې پۀ عربي ژبه ووئيل چې "تعال يا شاعر!" (يعنې راشه شاعره!) "يا له ګول قصيده" (چې يعنې يو پۀ عربي شعر ووايه)، ما پۀ عربي ژبه مات ګود غزل ورته ووئيل، هغۀ لۀ خندا شين شو. وئيل ئې چې "تکړه سړی يې!" دستي ئې ووئيل چې "شاعر خو مينه خوروي، تۀ ولې فتنې ته لمن وهې؟ تۀ پاکستانی يې او پۀ شعرونه او شعارونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښې خان ته افغان وايې". زما عربي ژبه ډېره ښه زده ده ما خواب ورکړ، پۀ تاريخي لحاظ مې هغۀ قانع کړ. خپل اصل نسل او جعرافيه مې ورته پۀ ګوته کړه. پاکستان او پاکستانيت مې ورته برڅېره کړ. دستي ئې ووئيل چې "زين يا شاعر" (چې يعني ډېر ښه او ډېر ښکلي معلومات دې راکړل). هغه وئيل چې "تۀ خبر يې دلته د سياست اجازه نشته" ما وئيل "لږ ډېر خبر يم خو ما خو عملي سياست نۀ دی کړی. پر ټولنيزو رسنيو مې خپل د مظلوميت غږ پورته کړی". خو لۀ ډېر بحث وروسته هغه ووئيل چې "پر تا دې امانت وي مونږ ته ستا لۀ خوا هېڅ ستونځه نشته او نۀ زمونږ لۀ خوا تا ته کومه ستونځه شته. خو لۀ پاکستانه د غټو خلکو پۀ وېنا زمونږ څخه پاکستانی سفارت ستا د نيولو او پاکستان ته د ډيپورټ کولو يعني لېږلو سخت امر شوی دی. پۀ يوه اوونۍ کښې دري ځله د پاکستاني سفارتخانې لۀ خوا مونږ اګاه کړل شوي يو. نو مونږ مجبور يو چې د پاکستانی سفارتخانې امر د قانوني ټرون لۀ مخې پر ځای کړو". ما وئيل سمه ده. دا ګيله مې ورته وکړه چې زمونږ د افغان ملت پۀ وژلو. زورولو کښې ټولې نړۍ ونډه اخستې ده، ځه بحرين دې هم خپل حق پکښې ادا کړي.

قاضي پۀ هر ځۀ پوهۀ د مايوسی ډکې سترګې ئې را پورته کړې د بخښنې سره سره ئې د بهر وتلو راته ووئيل. بهر ئې چې را وويستم. زۀ او مسيد ځوان ئې دواړه ودرولو پۀ سترګو ئې نورې پټې را بند

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړې او تورې خولې ئې سرونو ته را واچولې خولې ببخې ګرمې او اوږدې وې، روان يې کړو. يو ځای ته ئې دننه کړو جلا جلا ئې بند کړو. ما په هتکړو کښې بند لاس خورول ببخې تنګ شوم. وړې وم، کمره ببخې تنګه وه يو خوا بل خوا مې لاسونه لګېدل. چې د انسان د پښو ټکاری مې واورېد، د دوډۍ غوښتنه مې کوله. ساعت پس ئې دروازه را خلاصه کړه، يو بلوچ ؤ په اردو ژبه ئې وئيل چې زه د بهر دربانديې خوا بدی يم خو مجبور يم. عسکر يم د بحرين په سي ائي ډي کښې. خو هن دا وريژې در واخله لاسونه ئې د مخ له خوا را وټرل د سترګو د خلاصولو ئې بخښنه وغوښته. ما په ټرلو سترګو خوارک شروع کړ، د لږ خوراک وروسته ولاړ شوم. لاسونه مې د مخ خوا ته وو زر مې د هتکړيو هغه تيرۀ خيشرکي ديوال ته کش کړل، په ديوال مې په پټو سترګو "پي ټي ايم" (PTM) يعنې د خپل تحريک نوم وليکلو. شېبه وروسته چې کسان راغلل د پر غصه شول چې "دا د سرکاري اداړې د خفيه تحقيقاتو په کوټه کښې په ديوال ليکل چا وکړل؟" زه ئې د پر پورې را پورې ووهلم خو ما ورته ووئيل چې "زه نه يم خبر زما لاسونه خو ټرلي دي".

خپر نو سخته ګرمي وه يوه دوې شپې به ئې دلته را باندې کړې وې، بيا ئې يو اوږد سفر را باندې وکړ. په بحرين کښې د سياسي خلکو زندان ؤ هغې ته ئې يوړو. په هغې کښې سترې کوټې وې، سترګې ئې را خلاصې کړې په جلا جلا کمرو کښې ئې بند کړو. دننه پکښې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مړو د بکسې غوندې ځایونه وو هغه کښې واچېدلو. یو وخت به ئې د دروازې پۀ سوراخ کښې دننه وچه کلکه ډوډۍ بل رقم سالن راوغورځول. اوبۀ به مې د حمام / لېټرین واله څنبلې. ډېر تنګ شوم تېز غږ مې وکړ "نیازي!!"، غږ مې واورېد چې "هو!!" ما وئیل "بېخي تنګ یم". دۀ وئیل "حال مۀ غواړۀ". لږه موده پس شور شو. ښکنځاوې ئې وکړې، پۀ بندو کمرو کښې دننه ئې لۀ یو بل بېخي لرې بند کړو. وروسته به مې غږونه کول ځواب به نۀ راتلو. لس شپې هم دلته بند وو. خبر سختي، ګرمي، لوږه، تنده به تېره وي، لسمه شپه ئې و ما ته زما سره نیول شوی مسید هم را وستو. اوهووو!!! بل رقم سره خوشحال شو یو بل ته، خبر مجلسونه مو شروع کړل د هغۀ ګناه فقط زما هغه یو شپئر شوی تصویر ؤ. زۀ پۀ دۀ ډېر خفه وم. ځکه ما خو مبارزه کوله مسید خو کاروباري سړی ؤ. زۀ حو لۀ اوله ذهني تیار وم هرې سختې ته، خو پۀ مسید ځوان دې افرین وي هېڅ تېته او بې ننګه خبره ئې نۀ کوله ما ته ئې ډاډ راکولو. وئیل ئې چې تر تاسو نه یو زیات سر او مال مې لۀ تاسې او لۀ خپل قام وطن څخه جار دی.

نولسمه (19) شپه د شپې ناوخته کسان راغلل، غږ ئې وکړ چې "را پورته شئ ځو". هتکړې ئې را واچولې هغه پتې او خولۍ ئې را بند کړې روان ئې کړو. زۀ لږ خوشحال شوم فکر مې کولو چې شاید خوشې کوي مو، خو ساعت مزل وروسته ئې یو ستر د عسري پۀ بوم زندان ته ورسولو. هلته ئې زمونږ لۀ پرتو ګونو پرتو غاښونه وویستل مونږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغسې د پرتوګ يوه بله پېښځه څه سره وپېچله ځانونه مو پۀ ادب کړل خو ډېر پۀ څواری مو قدم اخستو. د ننه مې ډېر ورته ووئيل چې يو ځای مو بند کړئ خو بيا ئې هم جلا جلا بلاکونو ته بوتلو. زۀ چې داخل شوم نو ډېر عربيان، هندوان، پنجابيان، بنګاليان خو د ډېرې هپوادونو قېديان وو ما ته ئې ستړي مۀ شي وکړل چې نوی کس راغی. کښېناستم خو ډېر پۀ خواری. لږه شېبه وروسته راته پتلون راغی هغه مې بدل کړ، پوره ارام شوم. بس خو يو بل به لۀ ما تپوسونه کول، ما ډېر پۀ ويار خپل داستان او ګناه ورته بيانوله. دوي وئيل چې ځکه داسې چمتو يې چې کوم جرم دې نۀ دی کړی. لۀ دوي به مې چې وپوښتل هر بو ئې پۀ بدو بدو جرمونو بندي کړی ؤ. ما د دغه قيصې ذکر پۀ خپل يو نظم ټزۀ او زولنی ټ کښې هم کړی دی. خپر دغه زندان تر نورو ښۀ ؤ. خوراک ئې هم يو څۀ سم ؤ، لمونځ اودس مو هم کولې شول. درې ورځې پس د يو زنګ اجازه هم وه، پۀ هفته کښې به دې لۀ دکان څخه د خپلې خوښې سامان هم د دوي پۀ ائين برابر راغوښتی شو. هفته مې لکه د ګونګ تېره کړه، هېڅ مې لۀ چا سره مجلس نۀ کېدۀ. يو تن راغی زۀ ئې د باندې وبللم، يو پښتون افريدی هم راغی. د زېرې خرپلو مشين ئې لاس کښې ؤ. وئيل ئې چې وپښتان در غائيچې کوو، د سر وپښتان درخرپوو. ما ډېرې بهانې ورته وکړې چې ټدا وپښتان ما کرلې دي مصرف مې پرې کړی دی، خپر دی زۀ به پېنځۀ سوه (500) دينار درکړم خو وپښتان مۀ را ختموئ ټ. دۀ ووئيل چې ټهغه ورځ دې يادە ده چې مونږ را ويستلی تا وپښتان ږ منځول؟ ټ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما وئیل "بالکل". نو را غبرګه ئې کړه چې "ته خو د قام لپاره سر هم قربانوې نو وېښتان ولې نې شې قربانولې؟" ما وئیل "که دا خبره ده نو بسم الله کوه!". بس د ډیرې مشین ئې یو ځل یو خوا را باندې تېر کړ بل ځل بلې خوا. بیا ئې پورې وهلم چې نور ئې خپل برابر کړه مونږ مازې وېښتان در خرابول. های های بې وسی. بیا ئې بند ته واچولم.

سبا شو، زما نوم ئې په زور واخست له بهر څخه، چې ور ووتم دریې کسان په توپکو کمربندونو کښې ولاړ وو. ما ته وائي چې "ته ئې خوښه کړه، لس کاله دلته زندان غواړې یا پاکستان ته تګ؟" ما ورته ووئیل چې "زه حق لرم چې بل ملک ته لاړ شم پاکستان ته نه ځم ما ته خطر دی حتي چې هلته مې وژني". دوي وئیل چې "بل هېڅ چانس نشته په دغه دوو کښې یو انتخاب کړه!" ما ورته ووئیل چې "زما هغه بل ملګری راولئ!". هغه ئې راوستو دا قیصه مې ورته تېره کړه. هغه ووئیل چې "پاکستان ته مو دې ولېږي". د هغه زړه هم تم ؤ ځکه هغه داسې څه نه وو کړي چې پاکستان کښې ورته په توان تمام شوي وې. ما دستي ور خوښه کړه ما وئیل سمه ده، کسانو ته مې د پاکستان تګ ور انتخاب کړ. بس هتکړې ئې را واچولې، یو پېچلي ځای ته ئې بوتلو په چوکیو کښې ئې بند کښېنولو. وئیل ئې چې سحر به پرواز وي. سحر شو، د بحرین هوائي ډګر ته ئې روان کړو له جېبونو ئې هر څه را نه واخستل په هوائي ډګر ئې په دیکو دیکو ور ګډ کړو جاز ته ئې پورته کړو. چې کښېناستو زما موبائل ئې ما ته راکړ دوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنکته شول، چې جاز پورته کېدو د جاز په سستم کښې خرابي راغله مونږ ئې بل جاز ته بدلوولو. ما په بدلي کښې دومره توره وکړه چې وائي فائي (WiFi) مې د ائیرپورټ کنېکټ کړه ګروپ کښې مې مېسج وکړ چې مونږ لۀ بحرېن څخه د پنجاب ملتان هوائي ډګر ته وړي، ملګري دې خبر وي.

نور طیارې پرواز شروع کړ بس نو په لاره دا سوچونه وو چې هلته به دا وي، هغه به وي. یو وار فکر راغی چې د طیارې کړکۍ په سوک ماته کړه چې طیاره غرقه شي او مړ شې چې هلته د پاکستاني ادارو د ظلم جبر څخه بچ شې. بیا مې چې شا و خوا وکتل مسافر په خوشحالۍ وطن ته ستنېدل، بنځې او ماشومان وو. ما فکر وکړ چې کۀ دا کار وکړې نو ستا د ژغورنې د مبارزې څۀ فائده؟

خبر رنګ رنګ سوچونه مې کول طیاره روانه وه خو زړۀ کښې مې وئیل چې کاش طیاره پرېوزي او زۀ د پاکستاني ادارو لاس ته ور نۀ شم. ځکه ما ته هغه ټولې دهمکۍ دهړکۍ د مرګ او رنګ رنګ ګوانبونه مخې ته ودرېدلې. ما ته سلګونه زنګونه او غږیز پېغامونه راغلي وو د مرګ او ځپل کېدو دهمکۍ به وې او د پاکستاني ریاستي ادارو جبر خو ما په وزیرستان کښې په خپلو سترګو لیدلي وو. څۀ مې د یو ځای بل ځای قبائیلي سیمو ویډیوګانې لیدلې وې، څۀ مې د زندانو ویډیوګانې لیدلې وې چرته چې "پاکستاني ادارو" لۀ ښځتنو سره لۀ حد زیات جبرا ظلمونه کول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دربم څپرکی

د پاکستاني فوځي زندان قیامت خېز داستان

پېښور ته ورسېدم په هوټل کښې معطل شوم سحر مې یو ملګری سعودي عرب ته تلو د هغۀ سره د رخصت لپاره د پېښور هوائي ډګر ته روان شوم، لاره کښې فوځي پاتېک راغی چې ما پېژندپانه ورکړه ما ته ئې د راکوزېدو امر وکړ، چې ومې کتل زما پاکستانی شناختي کارډ بلاک ؤ. فوځي تپوس وکړ چې څۀ دې کړي دي؟ ما وئیل د قام او د خاورې د خپلواکۍ قیصه. بس د لږ ځنډ وروسته درې فوځي موټران راغلل ځینې کسان پۀ وردې او ځینې ئې پۀ ساده جامو سمبال وو، پۀ ما راچاپېر شول، زما لاسونه ئې تر شا راوټرل، سترګو ته ئې پټۍ راواچولې او سر ته ئې غټه د شنیل کپړې توپۍ راواغوسته او روان ئې کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لږ سفر وروسته ئې لۀ موټر کوز کړم، ډېر پۀ بې رحمه ډول ئې پۀ وهلو او ښکنځلو روان کړم. لۀ هغې وروسته ئې پوښتنې شروع کړې، لۀ مور او پلاره واخله چې څومره د وينې رشتې دي ټولې ئې وپوښتلې. زما ژوند او کار هر څۀ ئې معلوم کړل. لۀ هغې وروسته ئې بيا پۀ وهلو روان کړم، پۀ زمکه لاندې تيارۀ منزل ته ئې بوتلم. دومره شور و غوغا وه د انسانانو فريادونه وو. د چيترو او د بجلۍ د تارونو اوازونه وو، زۀ ئې يوې بېلې پنجرې ته داخل کړم، تک سرۀ د وينو رنګ کالي ئې راوړل، وربانديې ليکلي ئې وو چې قېدي نمبر 6. د دې پنجرې ټولې سترنې وينې وې، پۀ ما زمکه او اسمان يو وو. څکه چې رنګ رنګ اوازونه مې تر غوږو کېدل. د دې کوټې لاندې برخه داسې جوړه وه چې يوه ښخته به ولاړه وه بله به پرته وه، يعنې انسان نۀ پکښې ودرېدې شو نۀ کښېناستې شو. هر دوه ساعته پس به کسان راتلل ما ته به ئې سترګې راټرلې. ډېر وزن دار چيتر ورسره ؤ ټول پۀ مېخونو پېچلی ؤ، پۀ دغه چيتر به ئې لس، پينځلس ګزاره وهلم او بار بار به ئې د ښکنځلو ډکه لهجه کښې وئيل چې "وايه شاباش! څۀ دې کړي دي؟" ما به ورته وئيل چې "زۀ يو سياسي کس يم ما فقط د شعر و شاعرۍ او تقرير پۀ شکل د خپل وطن د مظلوميت، محکوميت، ابادۍ او خپلواکۍ خبره کړې ده نور مې هېڅ نۀ دي کړي". خېر خوب ته به نۀ پرېښودل کېدم. پۀ سبا ئې يو بل افريدی کس هم رادننه کړ، پۀ هغۀ الزام ؤ چې پۀ هدفي وژنو کښې ککړ دی. د دۀ سره بېخي ناوړه جلند کېدۀ، دا تن به ئې زما ترمخ لس ساعته،

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله دوه ساعته، کله پینځهٔ ساعته مکمل پهٔ رنګ رنګ طریقو وهلو.
د دهٔ پهٔ خُلهٔ به یوازې دا یو فریاد ؤ چې، "پهٔ رب قسم بې ګناه یم هېڅ
مې نهٔ دي کړي".

پهٔ دغه کوټه کښې مې اووهٔ ورځې پهٔ ولاړه هم دا رقم پهٔ سزا تېرې
کړې. یو وخت ډوډۍ به راکړل کېده، هغه هم یوه وړه ډوډۍ او سالن
د نهٔ خوراک پهٔ څېر. لهٔ اووهٔ (7) شپو پس ئې سحر بیا پهٔ ما غږ کړ،
هغه خپل کالي ئې را واغوستل، ستر ګې او لاسونه ئې ترشا راوتړل،
سر ته ئې بوجۍ را وغوستله، پهٔ دیکو او بنکنځلو ئې پهٔ فوځي موټر
کښې کښېنولم. مخ پهٔ شا او پهٔ څنګونو مې فوځیان کښېناستل،
روان ئې کړم. دا د جولائي میاشت وه ګرمي لهٔ حد زیاته وه، زما خو
هر څه بند وو، بدن مې مکمل پهٔ خوَلو کښې لوند ؤ. خپلې خوَلې به
ستر ګو ته راتلې، د ستر ګو نظر مې بې دیده شو. بدن مې ځای پهٔ ځای
سوځېدو ځکه چې خوَله به پهٔ هغه ځای ډنډ کېده کومو ځایونو ته چې
دوي وهلې وم. ساه مې بند پده، ډېر شکایت مې ورته کولو چې ساه
مې بنده ده خبر دی لږ مې لهٔ مخه بوجۍ پورته کړئ! خو ځواب به د
توپک پهٔ کونداغ ګزار او د مور پهٔ بنکنځلو ئې راکولو. یو ځل ئې د
څنبکلو اوبهٔ راکړې بیا لهٔ سحره تر مازیګره چې بنو ته مونږ پهٔ لار
څومره سفر وکړ، اوبهٔ نهٔ راکول کېدې. دا چې څنګه سفر ؤ څنګه
ګرمي وه، هغه پهٔ لفظونو کښې پرې تنده د بیانېدو نهٔ ماتېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پۀ موټر کښې ناست مشر فوځي پۀ سپټيلائيټ کښې ووئيل چې "سر! ہم بنوں پہنچ گئے ہیں". نو ما ته فکر راغی چې بنو ته ورسېدو. هلته پۀ بنو کښې به يو يا يو نيم ساعت معطل وو خو هغسې د موټر پۀ سيټ کښې تړلی ئې کښېښولی وم. لۀ هغې پس ئې بل موټر ته بدل کړم، سفر ئې شروع کړ. د موټر د روانېدو سره ئې ما ته سر سر او مخ مخ ته څېړې او سوکان را شروع کړل، وئيل ئې چې، "آپ کو ڈی آئی خان کیوں لیکے جارہے ہیں؟"، يعنې "تا ډي ائي خان ته ولې وړې؟" دوي زما فکر منتشر کولو مګر ما ته اندازه کېده چې موټر د بنو څخه د ميرانشاه پۀ سړک حرکت کړی دی. دوي زما فکر بدلولو پۀ موټر کښې يو تن پۀ پښتو را شروع شو، وئيل ئې چې "تۀ خو شاعر يې. هله يو غزل ووايه!" نو ما دستي خپل نظم "پښتون شاعر" ورته پېل کړ.

"پرون لېلا داسې پۀ چل ول کښې ګيله کوله"

د دغه نظم چې دغه بندونو ته راورسېدم چې "تر څو چې وا نۀ خلم د خپلو شهيدانو بدل" نو کسان د اور غوندې ګرم شول، پۀ ما ئې پۀ وهلو شروع وکړه بسکنځلې ئې پېل کړې چې "بدل لۀ چا اخلې؟ وايه!!!" ما ورته ووئيل چې "ما خو څوک ياد نۀ کړل مګر چې تاسې دومره پرې غصه شوئ نو خپل فکر وکړئ چې زۀ بدل لۀ چا اخلم؟"

بيا به ئې د بل غزل غوښتنه وکړه، بل به مې چې شروع کړو هغه حال به ؤ، څکه چې زما تولې شاعري د دوي پۀ ضد وه. بحث مباحثه، وهل

(c) ketabton.com: The Digital Library

او غزل شروع ؤ چې ما ته اندازه ولګېده چې موټر د میرانشاه لۀ لارې څخه را ښکل شو د رزمک لاره ئې خپله کړه ځکه چې موټر چپ لاس ته راتاؤ شو دغه لاره زمونږ کلي ته تللې وه. زۀ زړۀ کښې لږ ډېر قرار شوم چې شکر د خپل کلي خوا ته ئې روان کړی یې. خبره د حل خوا ته روانه ده. د لږ سفر وروسته ما ته سړک اندازه راکوله چې زمونږ د کلي اسد خېل ډمډېل فوځي کېمپ ته ورسېدو، سړک ځکه اندازه راکوله چې سحر او مازیګر به زۀ پۀ دغه سړک تلم راتلم.

نو پۀ ډمډېل کېمپ کښې ئې لږ ایسار کړم خو هغوي ورته ووئیل فکر کوم چې دغه منطقه ټوله پېژني لۀ دغه ځایه ئې یوسئ. بیرته ئې د موټر مخ راوګرځوۀ، د رزمک خوا ته ئې سفر شروع کړ. زۀ چې کله د خپل کور تر څنګ دوي پۀ ټرلو لاسونو او ټرلو سترګو ټپرولم نو د خپل کور پۀ ستر مورۍ کښې مې دغه ټپه لۀ ځانه سره ووئیله چې

جانانه ویښ یې کۀ ویدۀ یې
ستا تر کوڅې مې لاس ټرلی ټپرویږه

د خپل کلي پۀ کوچني بازار چې موټر ګډ شو، نو ما د ځلوبې او پیکوړې بوي محسوس کړ، ځکه چې زمونږ پۀ کلي کښې دغه دوه شیان ډېر خوندور پخېږي. لۀ خپل کلي چې تېر شو نو د لږ سفر وروسته موټر بیرته چپ لاس ته تاؤ شو، دا زمونږ د تحصیل دوسلي فوځي کېمپ ؤ، دې ته ئې داخل کړم. د داخېلیدو سره ئې دروازه راخلاصه کړه. زۀ ئې پۀ موټو ونیوم لۀ موټر ئې را کوز کړم، چې څنګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ئې را کوز کړم زهٔ په زمکه ولوېدم، پښو مې کار پرېښی ؤ. دوي د پاسه لغتې را کولې په بوتانو ئې وهلم، ښکنځلې ئې کولې چې خبرې د لوی افغانستان او پښتونستان کوې او دلته په پښو ولاړېدې نهٔ شې. بهر حال دغه پېغور سخت درد راکړ، دومره زور مې وکړ چې په مېږي مېږي پښو ودرېدم او دوي تر لاسو ونیولم روان ئې کړم. دلته هم لاندې په زمکه کښې کوتې جوړې وې هغې ته ئې ننویستم. هم هغه رقم سرهٔ کالي ئې راکړل خو فقط ئې پرتوګ راکړ، قمیص ئې هغه خپل راته پرېښود. ببخي کوچنۍ کوته وه فقط زهٔ پکښې ځائېدم. مخامخ راته کېمرې لګېدلې وې خو دلته بیا په کوته کښې فوم، سپینج یعني ښه بستره اواره وه. دستي دې ته ور پرېوتم، د ور پرېوتو سره مې سترګې لاړې. دوي چغې راباندې وهلې لهٔ بهر څخه خو ما ځان کونډ کړ، اخر ئې قُلپ را خلاص کړ دننه راغلل نو نس نس او سر سر ته په وهلو راباندې شروع شول چې "پاڅه!!! تهٔ دلته خوبونو ته راغلی یې؟" بهر حال زهٔ را کښېناستم په یو څنګ بل څنګ مې وړې وړې سلګۍ او ارام ارام فریادونه اورېدل. دلته مې هم ټوله شپه وېښه تېره کړه خو دلته ئې زهٔ ونهٔ وهلم. نور اندازه نهٔ کېده چې څهٔ وخت دی خو د اذان په وخت مې "اسوالاة خیر و من" شعار چې واورېدل نو اندازه راته وشوه چې سحر شو. لږ وخت پس ئې ما ته بیرته خپل قمیص راوړ، بیا ئې لاسو ته تر شا هتکړی او سترګې بند په سر بوجۍ راوچوله. په موټر کښې ئې کښېنولم، موټر چې لهٔ فوځي کېمپ ووتو زما ورته پام ؤ، د موټر مخ د میرانشاه خوا ته روان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لږ سفر وروسته ټې بيا زۀ سر سر مخ مخ ته وهلم او وئيل ټې چې "کيا آپ کا خوان انقلاب کے لئے حاضر ہے؟" يعنې "ستا وينه د انقلاب لپاره حاضره ده؟" ما وئيل "هو!" خواب ټې راکړ چې نن به ستا وينه په انقلاب کښې شامله شي. د دوي مکمله هڅه دغه وه چې زۀ پوهه نۀ شم چې چرته يم او چرې روان يم؟ بل اخره د ډېرې سختۍ وروسته ما ورته ووئيل چې که په دې وجه سزا راکوئ چې زۀ ځای ونۀ پېژنم نو ارام شئ ما ته معلومه ده دا وخت زۀ د نرياوالې په موړونو کښې په سړک روان يم، زۀ ځای پېژنم. نو اول ټې سختي را وکړه خر وروسته ټې په وهلو تمبولو کښې نرمي راوسته. د يو ساعت سفر وروسته د ميرانشاه فوځي زندان (ډائيز برانچ) ته ورسول شوم. زما چې خوا ته ناست د اېف سي ځوان محسود ؤ، پټ پټ ټې وئيل چې زۀ مې ډېر درد کوي خو بې وسه يم. ما ترې پټ د نسوارو خواهش وکړ. د يو وار نسوار ټې راکړل، هغه د يو وار نسوار ما دوه ويشت (22) ورځې مسلسل اچول، راته مينځل به مې چې وچ به شو اچول به مې.

ډائيز برانچ ميرانشاه ته چې وسپارل شوم نو د دوسلې د قېد هتکړی او شيان ټې رانه وويستل، د ميرانشاه د قېد هتکړی، پتې او توپې راوچول شوې. سپاهي غږ وکړ چې E بلاک کښې نمبر 30 کوټې ته ټې واچوئ. زۀ ټې په ديکو روان کړم، هم هغه پنجرې ته ټې واچولم، پاس مې په سر کېمره وه، د پنجرې په ورۀ کښې په ترلي مخ فوځي راته ولاړ ؤ، د هغۀ سره ټېليفون هم لګېدلی ؤ، بار بار به ګپښتې ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتلې. لږ باندې بل پۀ ټرلې مخ تن راغی، زۀ خو حق پک وم، کوټه ټوله لۀ ګند، خاورو، ورستو سالنو او مېږو ډکه وه. پۀ دېوالونو ئې ځای پۀ ځای د انسانانو د وينو، د سر وېښتانو او مازغو نشانونه وو. ما فوځي ته وئيل چې پښه چرته کېږدم؟ ګرمي دومره تېزه وه چې زړۀ مې بند پدو. دا کمره بېخي کوچنۍ وه، مخامخ هم ټوله را بند وه، اسمان نۀ ښکارېدو. پۀ دې وخت کښې هغه فوځي د شنۀ اسماني رنګ کالي راکړل، وئيل ئې "خپل کالي وباسه، دا واغونده! خپلې څپلۍ راکړه د قېد دا چپل پۀ پښو کړه!" ما هم هغسې وکړل د چپل کالي ټول څيرې څيرې وو، سپين پۀ خوَلو ککړ وو، بې انتها بد بو تري تلۀ. چې کالي مې واغوستل راغبرګه ئې کړه چې: "اٹھ جا باہر چکر لگاؤ!"، چې پاڅه بهر وګرځه! ما ورته ووئيل چې لږ ارام به وکړم، اتمه شپه ده چې شپه ورځ ويښ يم ټکی خوب مې نۀ دی کړی. دۀ ووئيل چې اډېر نشته چې دلته څوک ارام وکړي. پۀ دغه پنجره کښې پۀ هر رنګ خبرو، تلاوت، عبادت او تر دې چې پۀ تېز اسويلي هم سخت بندېز ؤ. لږ ساعت پس شور شروع شو، های ادې، وخ موړې، اخ خدايه، رټې بې ګناه يم، واي ادې، هېڅ مې نۀ دي کړي ما پرېږدئ! دغه رنګ رنګ اوازونه او د وهلو شړک شړوک مې غوږ ته راتلو، لږ وخت پس اواز وشو چې "کھڑے ہو جاؤ منہ دیوار کی طرف کرو" يعنې "چې ولاړ شه او مخ دېوال طرف ته کړه". ما پسې څلور کسان راغلل، لاسونه ئې تر شا پۀ امريکنو هتکړو را وټرل، سترګو ته پټۍ او پۀ مخ او سر ئې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غټه بوجی را واچوله روان ئې کړم هسپتال ته ئې بوتلم ټول چېک اپ مې وشو، وئیل ئې "کومه غټه بیماري خو دې نشته؟" ما وئیل "نۀ" بس لۀ هسپتاله ئې چې را روان کړم نو فریادونه، اهونه ورو ورو تېزېدل. زۀ ئې هم هغې خوا ته روان کړی وم، چې ور ورسېدم نو پۀ ګوندو ئې کښېښولم، یو خوا بل خوا شړک پړک بې اندازې وهل شروع وو، د چا فریاد به د ماشومانو غوندې ؤ، څوک ځوانان او ځینې به د سپین ږیرو ژاړاګانې وې، تقریباً یو ساعت به ئې دغه خلک وهلي وي. چې زما شاته کس ودرېدو وئیل ئې چې "یہ مہمان ہے"، یعنې "دا میلمه دی". د شا لۀ خوا ئې پۀ ګلته ووهلم بوټ ئې پۀ پښو ؤ زۀ ئې پرمخ پۀ زمکه واچولم، لغتې دوې درې را شروع شوې. سر ته، مخ ته، ملا ته، خېټې ته، سم پۀ لغتو راپورې سترې شول. بیا ئې غږ وکړ چې "ڈھڈالیکے آؤ!"، یعنې "لوړ راوړئ!" چې لوړ ئې راوړۀ نو زما ملا ته ئې ونیوۀ زما دې د الله پۀ ذات قسم وې چې څومره زور پکښې ؤ پۀ هغه قوت ئې زما ملا ته را خلاصول. عن تر دې چې راوړل شوې لوړونه ئې ټول را پورې مات کړل. بیا ئې پۀ غصه غږ وکړ چې، "یہ تو سوکھے ہیں، گیلے ڈھڈے لیکے آؤ!" یعنې چې "دا لوړونه خو وچ دي، لوانده لوړونه راوړئ!" چې لوانده لوړونه ئې راوړل نو پۀ مائې اواز وکړ چې "سجدے پر ہو جاؤ!"، مطلب چې "پۀ سجده شۀ!". نو زما چې څومره وجود ښکارېدو دوه کسان را پوزې سترې شول، راته دمه شول، د دمې نه پس ئې غږ وکړ چې "چپل اتارو!" معنې چې "چپل وباسه!". نو زما د پښو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښې دوي راوړم، کومو کښې چې مریضان هسپتالو کښې ګرځوي. خو لاسونه او سترګې ئې راټرلي وو. پنجرې ته چې داخل شوم ییا هغه ولاړ فوځي امر وکړ چې "خوب به ببخي نۀ کوې ګنې بیا نو تۀ ښۀ پوهیږې." د یو دوه ساعته ناستي نه پس ئې بیا امر وکړ چې "ګڑے ہو جاؤ چکر لګاؤ" یعني "لاړ شه چکر لګوه" ما ووئیل "پښې مې زخمي دي نۀ شم ودریدې، د ګرځیدو نۀ یم." وئیل ئې "خبر به شي، تۀ لاړ شه." زۀ د دیوال پۀ اسرې پورته شوم، واړۀ واړۀ قدمونه مې شروع کړل خو پښو مې دومره درد کوۀ لکه پۀ ماتو شیشو چې روان وم، بس شپه او ورځ به پۀ دې ډول تېرېده.

لسمه شپه، لسمه ورځ ده چې زۀ بې خوبه یم. حساب مې مکمل ګډ وډ کېدل، د عبادت غوښتنه به مې وکړه، فکر مې کوۀ چې لږ به ارام شم خو هیڅ اجازه نۀ راکول کېده. زما سره تر څنګ بل تن قېدي ؤ، لۀ غږه ځوان معلومېدۀ. دۀ پسې به هر ساعت پس تېیم راتلو، لۀ حد زیات وهل ئې ورکول خو دغه ځوان به ډېر مزاحمت کولو، اخر کښې به ئې دوه دري دا چغې ډېرې پۀ زور وهلې چې، ای زما خدایه! تۀ خو مې ویني، ای زۀ به پېغمبر ته دا شکایت کوم چې ستا امتیانو راسره داسې داسې وکړل. وخ! دا الله او رسول خاطر وکړئ! بې ګناه یم، ما تۀ مې وړه لُور پۀ انتظار ده چې هغه راته یتیمه نۀ کړئ. وخ! دغه نارو به مې تول وجود لړزولو. بې خوبي به مې ختمه شوه، سم دستي به مې ما ته خپله د دري کالو ماشومه لُور "ملالی" سترګو ته ودرېده. زما

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملالۍ لورکۍ مې اوس هم څنګ ته ناسته ده، زۀ لیکل کوم بار بار پۀ نیمکۍ ژبه راته وائي چې "بابا! بس کړه!". نو پۀ هر حال رنګ رنګ پراوونه به راتلل، پۀ دغه پنجره دننه به هیڅ نۀ را پرېښودل کېدل، اوبۀ به مې پۀ سوال غوښتې خو پۀ خپل وخت به نۀ راکول کېدې. یو وخت به فقط راکول کېدې، د شیشې نه به ئې سر لرې کړی ؤ شیشه به ئې د اوبو راکړه. سر ئې څکه تړې لرې کولو چې هسې نۀ چې تېر ئې کړي. میتیازو ته به مې زاړۍ ورته کولې چې اجازه راکړئ خو پۀ هغې به هم سم زوروَل کېدم، پۀ هره خبره به ځان ځان ته تکلیف ؤ. پۀ هر صورت چې بل مازیګر راغی بیا اواز وشو چې "لاړ شئ! مخونه دیوال ته کړئ!" بیا پۀ ما کسان لګیا شول، لاسونه، مخ او سترګې ئې را بند کړل پۀ دیکو ئې روان کړم. وئیل ئې، "آجاؤ بھی تیرا انتظار تھا"، چې "زاځه کنه ستا انتظار ؤ". بیا مې چې څومره پند کولو اهونه فریادونه به زیاتېدل. یوې کوټې ته ئې داخل کړم، هسې هم اوومه (7مه) میاشت وه ګرمي لۀ حد زیاته وه خو دغه کوټه کښې مکمل د بجلۍ برق سسټم ؤ. فکر کوم کوټه د تختو جوړه وه، تور سپین ګول ګول تارونه پکښې پیچلي وو. چې ما ته ئې مکملې سترګې را خلاصې کړې نو یوې خوا ته مې پلاسونه چې نوکان ئې پرې ویستل دغه پراتۀ وو، بل خوا ته غټې جټکې چې غوا پرې حلالوي دا پرتې وې، داسې پائیپونه او لَوړ چې پۀ انسانانو کښې منډل شوي وو پۀ وینو ککړ وو دا پراتۀ وو. مخامخ پۀ دېوال داسې کسان ځوړند وو چې لۀ چا سر کټ، د چا لاس او د چا نیمائي خپټه. څنګ ته یوه توره غټه د اوسپنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چوکی وه، د دېوالـه د بجلی تارونه ورغلي وو، پـهٔ دا منځ کښې غټ زنځير د کوتې لهٔ چت څخه را خوړند ؤ، زهٔ ئې ور وستم، لاسونو ته ئې شا ته هتکړی را واچولې، اولټه ئې زما لاسونه را بند کړل بيا ئې دغه زنځير زما لاسونو ته واچولو، ورو ورو ئې زما لاسونه پورته کول عن چې زما د پښو د غټو ګوتو سرونه او د پوزې سر پهٔ زمکه پاتې شول. نور مې د وجود ټول زور پهٔ غلط اړخ پهٔ لاسونو ورغی. ما لهٔ مُلايانو اورېدلي چې قبر کښې به دې يوه پوښتنی پهٔ بله ننوځي خو دلته زما پوښتنی مخامخ نهٔ بلکې د شا لهٔ خوا پهٔ يوې بلې ننوتې. شاته مې کس ولاړ ؤ، لهٔ ما دومره خوَله روانه وه فکر مې کوهٔ چې څوک اوبهٔ راباندې اچوي. شاته کس به پهٔ چيتر کوناټيو او پښو ته وهلم، وئيل ئې چې "ويډيو به جوړوو يو شعر ووايه!"، ما ته ببخي نوی غزل ذهن ته راغی ما پهٔ نظم کښې وئيلي وو چې:

زهٔ عام وجود يم خاورې کېږم به فاني به شمه
خو کهٔ پهٔ ننګ د وطن مړ شوم قيمتي به شمه

چې دغه غزل مې بنهٔ پهٔ زور پيل کړ ما وئيل دا درد به کم شي د فرياد او ژړا پهٔ ځای مې دغه غزل بنهٔ تېز شروع کړ نو دستي ئې ووئيل چې بنسه!!! دا خو بدمعاش يې." نور ئې هم زنځير کش کړ او وهل ئې تېز کړل، خو چې ډېر زور مې کړې وي شل دقيقې به پهٔ هوش وم، نور زنځير بې‌هوشه کړم. چې بيا پهٔ هوش راغلم فقط مې سترګو او دماغو کنار کولو نور مې وجود ټول پردی رالګېدو، خو پهٔ زنځير

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښې هغسې ځورند وم. مخامخ راته کس ودرېدو، پۀ لاس کښې ئې د انسان لاس ؤ، چې تازه د انسان څخه کټ شوی ؤ، د وينو سرې داړې تري روانې وې، ما ته پۀ اردو کښې وائي "بمن چھوت! یہ وہی تیرا ہاتھ ہے جو میرا انشاء کینٹ کی طرف اشارے کر رہا تھا کہ، یہ جو دہشتگردی ہے اس کے پیچھے وردی ہے" وئيل ئې چې "خور کوسه! دا هغه ستا لاس دی چې زمونږ د ميرانشاه کښټ خوا ته دې راغځولو او ناړې دې وهلې چې، یہ جو دہشتگردی ہے اس کے پیچھے وردی ہے"، ما ووئيل چې دا خو ئې لاسونه رانه کټ کړي دي، ځکه د وجود پۀ سر او پښو نۀ پوهيږم. خو بيا لږ وخت پس بيرته بې هوشه شوم، بيا به چې پۀ هوش راغلم بيا به هغسې زنځير کښې تړلی وم. تقريباً شپږ ځله به بې هوشه وم بيا ئې لۀ زنځير څخه را کوز کړم، وئيل ئې پۀ اردو چې پۀ چوکۍ ئې کښېنوئ اوبۀ ورکړئ! تږی به وي. وخ! د اوبو غږ او زما مرۍ الک پرې پرې او لۀ حد زياته ګرمي او سختي. خپر پۀ کرسۍ ئې کښېنولم، غټ چای جوش ئې راوړو، لۀ قهوه/شنو چايو ډک ؤ، پۀ چوکۍ ئې مکمل داسې وتړلم لکه مور چې ماشوم پۀ سيزنۍ تړي. نو دا شنه يخه چای ئې خُلې ته راته ونيوه. زۀ سخت تږی وم، نيم چای جوش به مې څښلی وي. ما وئيل اوبۀ نشته؟ دوي وئيل دا ستاسو د افغانانو ډېر خوښ دي دغه چای، دا وڅښه!. پۀ خبرو اترو کښې چوکۍ هم ورو ورو ګرمېدل شروع کړل او ما ته وړې متيازې لۀ کنټرولې بهر راغلې، ورته مې ووئيل چې ډېرې سختې وړې متيازې راغلي دي اجازه راکړئ! دوي دستې يو کوچنی کلپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوړو، زما د وړو متيازو د ځای سر ته ئې دغه کلېپ ور واچولو. ما فکر کوۀ چې زما دغه ځای ئې را غوڅ کړ، دومره سخت ئې را بند کړ، بس پۀ دغه چوکۍ ناست وم يو خوا د متيازو عذاب، بل خوا مې وجود ټوک ټوک او بل خوا دا چوکۍ هم دومره ګرمه شوه چې جامو مې د سوځېدو بوي شروع کړ. لۀ پورې خوا راغلي د برق تارونه به ئې لۀ يو بل سره ولګول، داسې پړک او ډز به ئې کولو لکه پۀ راکټ لانچر چې ډز وکړي. دغه چوکۍ ته به ئې شاټونه ورکول، پۀ کومه چوکۍ چې زۀ ناست وم لاس مې شاته پۀ چوکۍ بند ؤ. پلاس ئې راوړ، زما نوک به ئې دباؤ کړ عن چې نوک به مې پۀ منځ مات شو، نيم به ئې يو خوا او نيم به ئې بلې خوا ته کش کړ. درې نوکان د يو لاس او څلور ئې لۀ بل لاس څخه راڅخه وويستل. درې شپې ورځې به زۀ پۀ هم دغه کوټه کښې ساتل شوی وم او متيازې ئې دغسې را بندولې. لۀ دې سزا پس ئې ووئيل چې "جج ته دې پېښې ده."

جج ته چې ئې ور وستم بې خوبه، وجود زخمي، پۀ خولۍ کښې لوند خو د جج کوټه يخه وه، ای سي (AC) پکښې لګېدلی ؤ نو چې زما وجود نابېره يخ شو نو لۀ خُلې مې بې اختياره چغې وتې، بل رقم دردونه مې وجود شروع کړل. جج پښتون ؤ، وئيل ئې "دلته ولې راوړل شوی يې، ترهګر يې؟ دا خو د ترهګرو چېل دی." ما وئيل "تۀ ازۀ خو سياسي ورکړ يم د "پشتون ژغورنې غورځنګ" لپاره شعر و شاعري کوم. پۀ شاعرۍ کښې خلک اتفاق، يووالي او د خپل حق غوښتر

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره رابولم: "مخامخ خړه غټه پرده لګېدلې وه، ریموټ ئې ورته ونیوه سکرین ؤ، دستي زما غزل راغی چې:

"ګنې نو دا د پنجابي پاکستان مرده باد!"

وئیل ئې "دا اتفاق ده؟" ما وئیل "دلیل". دستي به ئې په ډنډه ګزار راکړ چې "چپ د دلیل زویه." جج ماسک ترلی ؤ مخ ئې پټ ؤ، بل پوسټ ئې سکرین کښې ولګوه. په پېښور کښې د اورکزیو ځوانانو د پوهنتون او لېسې د زده کوونکو پروګرام دی، د پاکستان ترانه شروع ده ټول خلک ئې په احترام ولاړ دي، زه ناست یم، جج وئیل "دا څوک ناست دی؟" ما وئیل "زه یم!" دستي ئې بله ویډیو راوړوله، د افغانستان د کرکټ لوبه ده، ملي سرود شروع دی په ټي وي، زه د ملي سرود په احترام د ټي وي مخ ته ولاړ یم ببرغ مې په وږو پروت دی ملي. وئیل ئې "دا څوک دی؟" ما وئیل "دا زه یم!" جج وئیل چې "نښه!!! اوس وایه غداري تورده وي کې سپینه؟" جج وئیل زه به ومنم چې فوځ، ائي ایس ائي، ایم ای او ټولې اداري غلطي دي، ستا سره د پاکستان ترانې کوم بد کړي دي چې نه ورته ودریږې او د افغانستان ترانې ته ودریږې. باوجود د دې چې ته پاکستاني اسناد پاسپورټ او شناختي کارډ لرې او اوسېږې هم پاکستان کښې. ما وئیل "کې دلیل اوري نو ځواب وایم، کې وهې مې نو شروع شه هسې بهانې مه راته غ ه" وئیل ئې "اورم وایه!"، ما وئیل "زه خو پاکستان کښې نه اوسم ستان په ما کښې اوسي، زما خو زرګونه کاله وشول چې دغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاوره مې ده. نيکۀ او جائېداد مې معلوم دي، ميراث مې معلوم دی، هر څۀ مې معلوم دي. د پاکستان څلور اويا کاله کېږي چې دلته اوسي. پۀ څۀ نۀ څۀ شکل پخوانيو مشرانو د غلې او دهوکې پۀ رنګ درسره منلی ؤ، خو د تهتر ائين کوم چې ستا جناح او نورو جوړ دی د هغې مطابق تا پښتنو ته څۀ ورکړي دي بغېر لۀ جنګ، بې عزتيو، لادرکيو، د ترهګرۍ پۀ نوم لۀ بدنامۍ بغېر؟ بهر حال ډېر پۀ تفصيل لاړم ورته خو اخر مې هم ورته ووئيل چې زۀ څنګه او پۀ کوم مخ ترانې ته پۀ احترام ودرېږم؟ زۀ احتجاجاً ناست يم." وئيل ئې "پۀ شعرونو کښې پۀ قائداعظم جناح پورې مسخرې ولې کوې؟" ما وئيل "اېپې فقير حاجي ميرزالي خان ته ډاکو ولې وايئ؟" خو ټوله توجه ئې پۀ دې خبره وه چې ځان افغان ولې بولې؟ افغانيت ته کار ولې کوې؟ او مونږ ته ترهګر ولې وائې؟ پۀ بحث کښې ټوله خبره ما ګټله خو د دۀ به هر سوال د وهلو پۀ بهانه ؤ. ښۀ ئې زړۀ راباندې سوړ کړ نو اخر کښې ئې ووئيل چې "يا درې دېرش (33) کاله بند او يا به دې عدام / پهانسي کړو تۀ د ملک غدار ډکلئير شوې يې." ما وئيل "چې څنګه ستاسو خوښه وي."

پاکستانی شناختي کارډ ئې رانه واخستو، پاسپورټ خو مې مخکښې نه بلاک ؤ. بيا ئې هغه خپلې وړې پنجرې ته پۀ ټرلو سترګو، ټرلو لاسونو روان کړم. چې ورسېدم کوټې ته ئې ورخلاص کړم نو بار بار به دوه درې کسان راتلل پښتانۀ به وو، وئيل به ئې چې فقط

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویډیوئي پېغام جوړ کړه. مونږ پۀ قران وعده درسره کوو چې نشر کوو ئې نۀ خو فقط ئې مونږ غټ جج ته ښایو چې دغه کس د ملک او د فوځ مخالف نۀ دی. نور هېڅ ستونزه نشته، تا ته دا ټول وهل او سزاګاني پۀ دې خاطر درکول کېږي چې تۀ ویډیو نۀ جوړوې. زما به یو ځواب ؤ، مرګ قبلوم خو دا ویډیو نۀ جوړوم ځکه چې زۀ چې مړ وځم لۀ دغه ځایه پېغور نشته، خو کۀ سر ټیټ کړم تاسو مې کۀ پۀ هوائي جهاز کښې کور ته یوسئ معني نۀ لري. چې کله ما وچ کلک انکار وکړ نو سزا نوره هم سخته شوه، هغه د اوږدې ډیرې کس راغی چې "نهه ویشتم (29) نمبر کس پهانسي کېږي بیا ستا وار دی چمتو شه ذکر فکر کوه." رب ګواه دی زۀ دې خبرې ته لۀ زړۀ خوشحال شوم، ما وئیل "شکر خدایه! چې راکړی وجود او وینه مې د خپل مظلوم ملت او محکوم وطن پۀ دفاع کښې قرباني کېږي." یو خوا بل خوا به د سزا او جزا غږونه اوربدل کېدل، پۀ دغه شپه ئې تقریباً څلور کسان لۀ پنجرو وویستل او هم هلته ئې چرماري کړل، پۀ ټوپکو وې وژل. چې شپه شوه زۀ ئې هم بیرته بند رابند کړم، بهر ئې وویستم. چې د سحر اذانونه شروع شول د پهانسۍ د زنځیر او پټو شرنګاري او اوازونه شروع شول، زۀ ئې ټیټ سر کښېنولی وم بار بار ئې پۀ شا تېولم چې "کلیمې وایه!". دلته ما ته خپل ماشومان او د ناروغه زړۀ مور زړۀ ته راغله خو لۀ ځان سره مې ووئیل چې "زبه! پۀ تا ئې سپارم ځکه چې زما پۀ وطن کښې د لکهونو پۀ شمېر داسې مېندې خوښدې اوسي چې د چا ورونه، د چا زامن' د چا خاوندان ژوندي ورک دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چا پۀ رنګ رنګ نومونو او مرګونو مړۀ شوي دي. زۀ د هغه خوښدو، مېندو، کوندو، بورو او يتيمانو د ښۀ ژوند او هغوي ته د انصاف ورکولو لپاره راوتلی وم، کۀ هغه رانه پوره نۀ شوه، د هغې لارې شهيد دې شم چې خپل ضمير، خدای، رسول او قام ته د قيامت پۀ ورځ سپين مخی يم.

چغې اورم، د اعدامیدو اوازونه اورم چې کس راباندې راځي لته راکوي شا ته چې "اب آپ کی باری ہے غدارو وطن!" چې يعنې "اوس ستا وار دی د ملک غداره!" ما وئيل "خدايه! زر ئې کړه!" خو پۀ دغه کش مکش کښې لمر راوختلو ځکه چې شا مې ګرمه شوه ما ته اندازه وشوه چې لمر را وختلو. پۀ دې وخت کښې دوو کسانو پۀ متهونو ونيوم، پۀ ښکنځلو ئې روان کړم، وئيل ئې چې وخت پوره شو، ستا ورځې لکه چې لا پاتې دي. خدای ګواه دی زۀ سخت خفه شوم چې بيا به هغه پنجره او هغه بې ارامي وي. بيرته ئې هم هغه پنجرې ته واپس کړم خو متهونه مې داسې سوځېدل چې فکر کوم دوي پۀ تلو تلو کښې انجکشن راته لګولی ؤ.

دا به چې شلمه شپه وي کۀ اتلسمه خو چې پنجرې ته لاړم مخامخ د پنجرې پۀ دېوالګي مې مورکی ناسته وه، پۀ لاسونو، مخ او پښو کښې ئې کوچني کوچني سوراخونه جوړ وو، زۀ مې پۀ مور ور ړنګ شوم چې "های موری! دا څۀ دي؟" وئيل ئې چې "رنځوره يم!" ما وئيل "تداوی (علاج) دې ولې نۀ دی کړی؟"، وئيل ئې "پيسې مو نور نۀ

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرلې. "ما مې هغه دوه ورونه ورته پۀ نوم کړل چې "هغه بيا څۀ کوي؟" وئيل ئې چې هغه هم بنديان دي ستا سره پۀ دا بل بلاک کښې دي. چې د مورې مې مخ را واړوۀ د پنجرې پۀ دروازه پورې د اکسيجن غټه شيشه وه د پاسه، لاندې زما هغه وړه لُور پرې لاندې وه، د مرګ او ژوند سره پۀ جنګ وه. ما ته فوځي وئيل چې "چکر لګوه، پورته شه ګنې مور درته وژنم." زۀ پورته شوم خو چې قدم مې اخستو هغه به مې پۀ وړه لُور د پاسه پۀ شيشه راتلو، خو د مور لۀ وجې مجبور وم چې پۀ شيشه کښې بند پۀ لُور د پاسه پښه کېدم او چکر ولګوم. ما پښه ورو ورو ور پرې پښه ودله، ګورم چې لُور مې فرياد کوي او کۀ نۀ، خو لُور مې فرياد ونۀ کړ، دوه چکر مې ولګول، پۀ دريم چکر پۀ ځان نۀ يم پوهۀ شوی. اندازه نشته چې څومره وخت پس به پۀ هوش راغلَے وم چې ګورم هم هغه فوځي، سي ايم ايچ هسپتال او هغه ډاکټر ؤ. ډاکټر بيرته هم هغه خبره کوله چې "وه ظالمه! زما خبره ومنه ويډيو سازه کړه، ډېر غلط ځای ته راغلی يې، دا د ترهګرو زندان دی تۀ سياسي ورکړ يې، چې پۀ هره طريقه وي لۀ دغه ځايه ځان وباسه." ما به پۀ سر اشاره ورته کوله چې خبر به شي. بهر حال بيا ئې پۀ روانه چوکۍ پۀ ترلو سترګو او لاسونو کنبېنولم، بيا ئې خپلې پنجرې ته منتقل کړم. چې شپه شوه ناوخته کسان راغلل، دوه کسان وو پۀ پنجره کښې دننه ئې لاسونه سترګې را وترل، وئيل ئې چې "تن پاکستان لۀ افغانستانه د کرکټ لوبه ګټلې ده پۀ هغه خوشحالی کښې لږه سزا درکوو." دېوال ته ئې ودرولم نو پۀ ډنډو او چيترو شروع شول، تقريباً يو ساعت به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ئې مسلسل وهلی وم. لاړل، خو دا ځل پۀ یو چیتر بیرته د میخونو سرونه وتلي وو، زما کوناتي او پښې تول وینې وینې پرخپدلي وو. ملا کښې مې د لوړو پوستکي ځای پۀ ځای ښخ وو، چې لاس مې ورو پوستکي مې پۀ لاس د ملا لۀ داغونو را ایستل. اول معلومات نۀ وو راته، چې کوناتو ته مې لاس کړو لاس مې تول پۀ وینو تک سور شو، ما وار خطا نۀ کړ، دستي مې پۀ هغه تودو وینو د دېوال پۀ هغه خنډه "PTM" ولیکل. کوم د چیتر ګوزار به چې پۀ ما خطا ؤ پۀ دېوال به لګېدلی ؤ، تک تور تور به ئې دېوال لړزولی ؤ، خو پاس کېمرې ورکړم او مخامخ ولاړ فوځي بار بار وئیل چې لیکل منع دي، ما ووئیل "قسم پۀ رب چې لیکم ئې." خو هغه لوبه لګیا وه، یو خوا بل خوا فریادونه، پۀ زخمي پښو ګرځېدل، د پهانسۍ انتظار، هم داسې ویښې او پۀ سزا به شپې ورځې تېرېدې.

چې یوه شپه بیا قراره نیمه شپه شوه، زما سترګې او لاسونه ئې را وترل، هغه د تېزو فریادونو ځای ته ئې بوتلم اول ئې پۀ هغه پخواني زنځیر کښې را ځوړند کړم، کرنټ ئې سر ته راکړ د سټیل توپۍ ئې پۀ سر کړه بیا ئې پۀ زمکه واچولم پۀ چیترو او ډنډو ئې ښه ډېر ووهلم. لۀ هغې پس ئې غټ جج ته پېش کړم، دغه غټ جج هم پښتون ؤ. دا فوځي کورټ ؤ، زما سره چې کوم د وکیل پۀ ځای فوځي ؤ هغه هم پښتون ؤ غټه ډېره ئې وه. جج ته چې څنګه پېش شوم پۀ افغانانو او پښتنو مشرانو پسې ئې ښکنځلې شروع کړې. ما ته ئې ووئیل چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

"نور سوالونه ځوابونه پرېږده هغه واضحه ده چې تهٔ غدار يې او د نورو هېوادونو څخه دې پېسې خوړلي دي خو دا راته ووايه چې ويډيو ولې نهٔ جوړوې؟ فلاني جوړه کړه، فلاني جوړه کړه خو مونږ ئې شپږ کوو نهٔ پهٔ قران لاس درته ږدو، خو فقط ئې مونږ G1 ته وړاندې کوو چې تهٔ نور لهٔ سختيو بچ شې." بهر حال لهجه ئې ورو ورو نرمېده او وې وئيل چې "کوره! زمونږ سره داسې مېډيسن شته چې درئې کړو ستا خپل اختيار به پهٔ ځان ختم شي، چې څهٔ مونږ غواړو هغه به کوې او هغه به وايې". ما ورته ووئيل چې "ضمير مې نهٔ مني، دا مېډيسن راکړه چې زهٔ پهٔ ځان نهٔ پوهېږم چې څهٔ کوئ هغه وکړئ". دستي سخت شو او پهٔ وکيل ئې غږ وکړ چې، پلاس راوړه، پلاس ئې راوړو زما غټ نوک ئې پهٔ پلاس کش کولو، لهٔ حد زيات زور ئې ورکولو چې "دا هم وباسم جوړوې او کهٔ نهٔ؟" ما ووئيل "جج صېب! لهٔ دغه پرته او څخه يو څل تېر يم، بل رقم سزا ګوره". بهر حال چې د دهٔ سره کوم لوړ پروت ؤ، زهٔ ئې پهٔ ستول کښېنولم هغه ئې راپورې مات کړ بيرته ئې د واپس پنجره ته کېدو امر وکړ. پهٔ پنجره کښې به مسلسل چکر لګول وو او درې وخته به سزا وه. داسې وخت تېريدو چې بيرته نيمه شپه شوه، بيا کسان راغلل زهٔ ئې ترلی پهٔ ديکو راوويستم، چې راځه نن دې د پهانسي وار را رسېدلی دی. بيا مې دا ټوله شپه پهٔ ټيټ سر پهٔ وهلو ټکولو تېره کړه. چې سحر شو دوه سپي ئې راخوشي کړل، وئيل ئې چې "پهٔ سپيو ئې وداړئ! پهانسي اسان مرګ دی دا نهٔ ورکوو ځکه چې دهٔ د نوي نسل ټول ذهنيت ورخراب کړی دی، د پاکستان او فوځ

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حواله ئې غلطه شاعري او پروپېګنډه کړې ده. سپو به مې په سر، مغزي، لاسونو او د وجود په ټولو برخو غاښونه ټینګول او پوره ئې نه خوړم، صرف ئې د فوټبال غوندې اړولم را اړولم یو خوا بل خوا.

چې دا وار تېر شو ورځ ښه شوه، لمر سوځول زیات کړل پورته ئې کړم په مټونو ئې وښیوم روان ئې کړم. له لږ پند وروسته مې قدمونه جګ او ټیټ کېدل لکه په پټو کښې چې روان وم. پټې ئې را خلاصې کړې وئیل ئې سترګې بند ساته. مشین ئې راشروع کړ، زما وېښتان ئې د سر، بریت او ږیرې را وخرول، نو کان چې دوه درې پاتې وو هغه ئې را جوړ کړل خو غوښه ئې ورسره پرې نیوله د ګوتو. له هغې پس ئې ووئیل چې اوس سترګې خلاصې کړه، ما چې سترګې خلاصې کړې په مقبره ! هدیره کښې ولاړ وم، یو خوا بل خوا مې قبرونه وو. مخامخ ئې پینځه شپږ کسان ودرولي وو، څلور کسان د توپکو تماچو سره ورته ودرېدل هغه ئې ووژل. له هغې پس نوی قبر کیندل شوی جوړ شوی ؤ ما ته ئې امر وکړ چې "شاباش قبر ته کوز شه!"، زهٔ ورکوز شوم، وئیل ئې چې "دا اخري وارننګ دی، ووایه! ویډیو کوې او کهٔ نهٔ؟" ما وئیل "ډز کوئ!" د قبر په غاړه ولاړ کسان، په ټرلي مخ او لباس ئې په وینو ککړ ؤ، څینو ګیمتی بیلچې نیولې وې، د دوو کسانو سره توپک تماچې وې. یو مې پښو ته ودرېد یو سر ته، بولټونه ئې کش کړل په ما ئې توپک ونیول. ما وئیل اوس ئې ځای دی، ما مکمله په ښکنځلو او په فوځ مرده اباد شروع وکړه. فکر

(c) ketabton.com: The Digital Library

مې کوۀ چې غصه به ورشي دستي به ماشو ته ګوتې کړي او وبه مې وژني، خو د ډېر درز غوبل نه وروستو کسان ما ته را کوز شول او دېوال دېوال ته ئې ووهلم، عن چې بې هوشه شوم. لۀ هغې وروسته زۀ څو ورځې د ځان پۀ حال نۀ وم، اوس چې فکر کوم، کله به د کلي پۀ مرکه کښې وم، کله به یو ملګری راسره ؤ کله بل خو چې چا ته به زۀ ورغږېدم هېڅوا به ما ته ځواب نۀ راکولو. ما فکر وکړ چې زۀ مړ یم، دا زما روح د خلکو سره خبرې کوي ځکه څوک ځواب نۀ ورکوي. د دوه دېرش (32) ورځو پورې چې زۀ حساب کوم ما مزاحمت وکړ، خپل ننګ، پښتو او افغانیت ملګرتیا څۀ نۀ څۀ راسره کوله، خو لۀ هغې وروسته زۀ هېڅ پۀ ځان نۀ پوهېدم. چې کله د څوارلسم (14) اګست ورځ راغله، توپې شروع شوې، هوائي فائرینګونه پیل شول. ورو ورو مې پۀ خبره سر خلاصېدو، د ځان پۀ حال راتلم چې یو څنور او ږیرور کس راته ودرېدو، زما ستړګې پوزې هر څۀ اوبۀ اوبۀ وو. دغه کس د توري چای پیاله راته نیولې وه، وئیل ئې چې "د سوات یم، سخت درسره زوربرم خو مکمل بې وسه یم، تۀ زړۀ مۀ خوره پۀ هر صورت به ستا ویډیو میډیا ته نۀ ځي، دوي دې جوړوي". ما زړۀ کښې ووئیل چې "اخ! د هغه جج د میډیسنو قصه لکه چې رښتیا وه"، ځکه زۀ دا څو ورځې مسلسل د ځان پۀ اختیار کښې نۀ وم. پۀ هر حال زما پښتنو ورونو! زۀ ډېر کوشش کؤم چې تول رښتونی حال درته ولیکم، خو بیا هم کۀ لۀ ما کمی بیشی راتلې بخښنه کوئ، ځکه چې هغه ساعت عجیبه ؤ سېکنډ پۀ منټ به حالات بدلېدل، خو زۀ بیا کوشش

(c) ketabton.com: The Digital Library

کؤم چې پۀ ډېرو لنډو ټکو کښې خپل قام ته د پښتنو سره د پاکستاني فوځ پۀ زندانو کښې روان ظلم وليکم.

پۀ فوځي قيد کښې د شپږ نيمو مياشتو قيامت څخه پس د ورځې چغې شوې چې "ودرېږئ! مخونه دېوال طرف ته کړئ!" زۀ چې ودرېدم د شالۀ خوا غږ شو چې "کپړې درواخله!" ما چې کپړې وليدې خپلې جامې مې وې، اوتو شوې هم وې. ما فکر وکړ چې هم دلته لۀ ميرانشاه څخه دې هم دا اوس خوشی کوي خو چې لاسو ته ئې امريکنی هتکړی راوچولې او مکملې ئې ټينګې کړې. زما د لاسو وينه ئې ودروله، ګوتو ته نۀ تله، سترګې او مخ ئې بېخي سخت را بند کړل روان ئې کړم. دوه ساعته ئې پۀ پښو ودرولم، بيا ئې ټينک (Tank) ته ور وخېژولم، ډېر پۀ خواری ور پورته شوم ځکه چې موټر نۀ ؤ د امريکا لۀ خوا ورکړل شوی هغه غټ ټانک ؤ. ما غصه ور وکړه چې هيلي کاپټر (Helicopter) ته مې خېژوئ چې موټر ئې کښېنولم. ډېر پۀ خواری پۀ ګوره ملا ئې کښېنولم. زړۀ کښې مې ووئيل چې زما هغه دوه ملګري به چرته وي؟ تر هغو مې د يو ملګري توخی وپېژند ما وئيل شکر دا خو دلته دی. چې ګاډي حرکت وکړ نو اندازه نۀ کېده چې کوم خوا ځي؟ زما لاسونه سخت پۀ عذاب وو. کله کله به مې غاړې ته پۀ ما د پاسه ولاړ فوځي د کمربند پټی مغزي ته راتله، ما فکر کوۀ چې پهانسی ته تياری روانې دي خو تقريباً د 3 - 4 ساعته سفر وروسته موټر پۀ يو ځای ودرېدو، خاموشه خاموشي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وه چې زۀ ئې د ټانک (Tank) څخه ورکوز کړم نو پۀ ما اواز وشو چې "کیله منه! فلانی یم". دا کس زمونږ د وزیرستان د سول حکومت تحصیلدار ؤ، هغۀ رانه تصویران وویستل نور ئې خپل سول موټر ته پورته کړم خو لاسونه او سترګې مې هغسې بند وو. لږ وخت پس ئې زما دواړه ملګري صدر زکیم وزیر او عیدرحمان وزیر هم دغه موټر ته را پورته کړل. موټر چې حرکت وکړ زمونږ سره موټر کښې یو د میرانشاه د جیل فوځي هم ناست ؤ، تر هغې زمونږ د وزیرستان د پولیسي حکومت مشر غږ پرې وکړ چې "هتکړی ترې ایسته کړه او سترګې ور خلاصې کړه". هغه فوځي هم داسې وکړل هتکړی او توپی ئې ټولې کړې لۀ موټره کوز شو. دا ځای د بنو ستر فوځي کینټ ؤ، مونږ چې څنګه سترګې خلاصې کړې نو دې خپلو درپو ملګرو د یو بل څخه مچې واخستې، سزه غاړې وتلو، سترګې د ټولو لۀ اوښکو ډکې وې. ما دوي برند برند کتل چې سلامت دي مات ګوډ یا لپونې خو نۀ دي، دوي زۀ کتلم. موټر چې لۀ کینټ څخه ووتو بهر لس اتۀ ګاډي پولیس ولاړ وو هغه راسره روان شو. د بنو د سنټر جیل خوا ته ئې روان کړو، د لږ سفر وروسته بنو سنټر جیل ته ورسېدو. پولیسو وئیل چې فوځ مونږ ته پۀ 3 MPO کښې حواله کړئ، مونږ مو زر خوشي کوو. هلته چې لۀ موټر څخه کوز شو نو اول سترګې مې پۀ خپل زنداني ملګري حنیف پشتین بنخې شوې، دا هغه کس دی چې د څلور کالو او درپو میاشتو پس لۀ هم دغه سنټر جیل څخه خوشی شوی دی خو مونږ خبر نۀ یو. هله خدایه! دا بل رنګ خوشحالي وه چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو خوا مونږ عدالتي نظام ته ور وسپارلي شو او بل خوا مو حنيف پشتين وليدو چې لۀ زندانه راخوشی شوی دی. بهر جال لۀ يو بل و جارپدو، خو پوليس بار بار سختي کوله چې "زندان ته داخلېږئ!" داخل شو خو مونږ ئې دلته بيا هم پۀ ټول جېل کښې سخت او کسوري چکيانو يعني کوچنيو پنجرو ته واچولو. ملاقات راباندې بند ؤ، ټېليفون (Telephone) منع ؤ، د پنجرې څخه را ويستل منع وو خو دومره وه چې خبرې کېدې شوې، ګپ شپ هم لګېدې شو او ما به کله کله زمزمې هم ښې پۀ خلاص غږ کولې او هغه هم د حکومت خلاف.

شپږ اووۀ شپې مو پۀ بېلابېلو پنجرو کښې وکړې، لۀ هغې وروسته ئې درې واړه ملګري زۀ، زکيم او عيدرحمان يوې پنجرې ته واچولو. بېخې سره خوشحال وو يو بل ته، داسې نۀ محسوسېده چې مونږ پۀ جېل کښې يو، مسلسل دوه درې شپې مو پۀ وينښه پۀ مجلس سره تېرې کړې. پنجره بېخې واړه وه، چې يو ملګری به خوځېدو پۀ بل به لګېدو. حمام لېترين پۀ دغه چکی کښې دننه ؤ خو دېوالونه يا پرده ئې نۀ وه، لکه پۀ طبعيت چې د انسان د عزت نفس سره لوبې کوې. خو مونږ درې واړه يو بل ته لۀ ورونو نزدې وو، پۀ هر حال مو ګزاره سره کوله، درې واړه د فوځي زندان لۀ سختيو را تېر وو نو دا دلته سختي راته سختي نۀ معلومېده. خو چې شپه به شوه زما به ساه بندېده، دواړه ملګري به راسره پۀ عذاب وو. دوي دواړو به د جېل پنجره ګړبوله، احتجاج به ئې کوۀ چې زمونږ ملګری مري هسپتال ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ئې يوسئ!" خو هيڅا به زمونږ غږ نۀ اورېدو. ورته ومې وئيل چې دومره مې لۀ پنجرې بهر کړه چې فقط دوه درې تېز قدمونه واخلم، خو وئيل به ئې "چې مړ هم شې لۀ پنجرې د بهر راويستو اجازه نشته او نۀ داسې ښۀ ډاکټر شته چې ستا علاج وکړي". بهر حال يوه مياشت چې هر رنګ وه پوره شوه. د ورځې پوليس راغلل چې هله تياري کوئ ستاسو د جبل وخت پوره شو، رهائي مو ده. مونږ زر زر ځانونه تيار کړل چې کله بهر لۀ هر پراؤ څخه تېر شو خو چې د جبل پۀ لويه دروازه ور بهر شو نو پوليس ولاړ ؤ، بيرته ئې زمونږ لاسونو ته هتکړې را واچولې، څلور پينځه مقدمې ئې راباندې جوړې کړې وې، وئيل ئې دې کښې مو د نيولو امر شوی دی. بس موټرانو ته ئې ورپورته کړو، ستې تهانې ته ئې يوړو، شپه مو پنجره کښې تېره کړه، د ورځې پۀ مخ ئې عدالت ته پېش کېدو ته روان کړو، چې عدالت ته ورسېدو نو د PTM دومره ملګري راغلي وو چې شمار ئې نۀ کېدو ټول عدالت ډک ؤ. جج امر وکړ چې د دغه بنديانو کېس زر زر وکړئ هسې نۀ چې کوم ګډوډی را منځ ته شي. د ترهګرۍ عدالت ته ئې ورانديې کړو، جج ډېر مشر سړی ؤ، زمونږ لۀ خوا دولس وکيلان ورمخامخ شول، جج دستې زما غزل شروع کړ:

"ستا پۀ بېلتون دومره غمژن يمه چې حد نۀ لري"

پۀ هر صورت شپږ پينځۀ ورځې ئې نور هم زندان ته د لېږلو امر صادر کړ. بهر چې ئې را وويستو نو ملګري رانه چاپېر وو، اخر زما سترګې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خپل ورارۀ ښځې شوې، دا ورارۀ مې هم د دې مبارزې کلک ملګرۍ ؤ چې رانیزدی شو ستړګې ئې ډنډ وې خو ما ته ئې خندل. لۀ روغبړ وروسته مې د مور تپوس تړې وکړ چې "مور مې ژوندۍ ده؟" وئیل ئې "هو!" د ټول کور کلي وطن حال ئې راکړ او زېړی ئې راباندې وکړ چې خدای پاک لورکۍ هم درکړې ده. نو زیات خوشحال شوم او ورته مې ووئیل چې لور به مې "زرغونه انا" نومېږي. دۀ ووئیل چې "سمه ده! زۀ ځم چې سیا مورکۍ راولم چې درسره وویني، ځکه چې هغې ته سل رنګه خبرې شوې دي چې زړۀ ئې ډاډه شي". زۀ لۀ دې پس چې ستړي تهانې ته راوړل شوم نو ټوله شپه مې د مور د راتګ پۀ خوشحالۍ کښې تېره کړه. چې سحر شو نو پنجرې ته کس راغی چې ځان برابر کړه راځه د باندې کوټې کښې به لۀ مور سره وویني. مور مې چې راغله زما کوچنۍ لورکۍ چې ما ته لۀ ګردې نړۍ ګرانه ده هغه هم پۀ وړو وړو قدمونو را روانه وه، چې زۀ مورکۍ مې لۀ یو بل سره ملاو شو نو د هغه وخت د لیکلو توان نۀ لرم...

بس دري شپې مو دلته ستړي تهانې کښې وکړې. وار پۀ وار به ملګرې ملاقاتونو ته راتلل، دوایاني او علاجونه ئې نور هم راباندې تېز کړل، دلته دري ورځې دېرې پۀ خوند تېرې شوې. لۀ هغې وروسته ئې بیا سنټر جېل ته ولېږلو خو دا ځل بهر پۀ عام جېل کښې لۀ نورو خلکو سره پۀ 8-1 بارک کښې قېد شو، بس دلته بیا بېخي دا نۀ محسوسېده

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دا جېل دی. پېښځلس شل ورځې پس مې دا دوه ملګري هم خوشې کړل شول، زهٔ پاتې شوم زما کېسونه لږ زیات وو.

خو د لږو شپو پس ئې زهٔ بیا هم هغه پنجرې ته منتقل کړم کومو کښې چې اول بند وم. بېخي زیاتی ئې راسره پېل کړی ؤ، ټول عمل غېر قانوني روان ؤ راسره خو چې دوه اوونۍ تېرېدې نو مانښام کس راغی چې ځله راوځه! د خوشې کېدو امر دې وشو. ما ووئیل خدایه! دا مانښام، فکر مې وکړ چې د پنجاب زندان ته به دې لېږي خو د جېل نهٔ ټولو پرا اوونو چې را تېر شوم بهر نور پولیس نهٔ وو، دوه درې ملګري راغلي وو. مانښام ؤ موټر ئې تیار ودرولی ؤ، پهٔ ډېرې تادی ئې موټر کښې کښېنولم او موټر ئې پهٔ تېزۍ روان کړ. دا وخت بېخي سخت ؤ، د غلامۍ احساس راته دومره راتېز شو چې ما پهٔ دې دومره نهه میاشتې بند کښې نهٔ وو ژړلي. مګر دلته مې د قام پهٔ بې وسۍ او غلامۍ لهٔ سترګو بې اختیاره اوښکې راغلې. خپر ملګري بېخي خوشحال وو، کور کلی راته پهٔ انتظار ؤ چې راځي. مګر ما چې تېوس وکړ پهٔ کوئټه کښې د **شهید ارمان لوني** تلین غونډه را جوړه وه، فېصله مو وکړه چې اول به د کور د تلو پهٔ ځای د ارمان تلین ته ځو بیا کورونو ته. هم هغسې مو وکړل د کوئټه پهٔ مخ مو سفر پېل کړ، نور مخکښې حالات پښتنو د میډیا لهٔ لارې کتلي دي لېکلو ته اړتیا نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ؤ زما خپل داستان چې شخصي پۀ ما تېر ؤ خو زما سره يو خوا بل خوا پۀ پنجرو کښې د وزيرستانی مېندو نور هم لسګونه زامن د پنجابيانو پۀ بند محکوم وو. د هغو نورو ټولو د ترهګری کېسونه وو، پۀ چا به الزام ؤ چې تا طالب ته لاس ورکړی، چا ته به ئې وئيل چې تۀ د طالب سره پۀ موبائل غږېدلی يې، څوک طالب ته د ډوډۍ د ورکولو پۀ جرم، څوک طالب ته د شپې ورکولو پۀ جرم راوړل شوي وو. ما لسګونه داسې کېسونه او داسې وزيرستاني ځوانان وليدل چې پۀ زور تړې يا ترهګر جوړېدل او يا د حکومتي ادارو سورس، جاسوسان. خو دا يوه قصه به ئې زۀ د بېلګې پۀ توګه دلته وليکم.

زما سره يو د کم عمر وزيرستانی ماشوم قېد ؤ. د هغۀ خوټې ورماتې شوې وې، چغې به ئې وهلې چې سخت دردېږم، هغۀ ئې اتۀ څلوېښت (48) شپې ورځې وېښ ودرولی ؤ، رنګ رنګ سزاګانې ورکړل شوې وې. د هغۀ خپل جرم دا ؤ چې پۀ لاره طالبان پرې راغلي وو مازي ئې ستړي مۀ شي ورسره کړي وو خو دۀ ته ئې سزا پۀ دې وجه ورکوله چې تۀ اوس دا ومنه چې ما ريموټ بمونه فوځ ته نښې کړي دي ور چاودلي مې دي، پۀ فوځي چاوڼيو مې بربدونه کړي دي. رنګ رنګ جرمونه ئې پرې منل، هغۀ به منل نۀ، دوي به دا سزاګانې ورکولې. د ټولو کم عمره وزيرستانيانو ماشومانو څخه به ئې پۀ زور دا ويډيوګانې جوړولې چې ووايه چې زما سره طالبانو دا دا کارونه کړي دي، بلېک مېل کول به ئې، بيا به ئې چې بلېک مېل کړل نو دوي به خپل د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سورس پۀ شکل استعمالول. پۀ نورو خلکو بهئې ګواهانې پرې کولې چې څۀ به د دوي خوښه وه هغه کارونه ئې پرې کول. دوه درې سورس د فوځ او ادارو لپاره چې کار کوي، هغه د ټارګټ کېلېنګ يعني هدفي بريد ګرځې راوړي وو، پۀ هغوي پسې د فوځ برېګېډئير پۀ خپله راغی او دوي ئې د هر پۀ پروټکول لۀ هغه جېل څخه خوشي کړل. دغه کسان هم وزيرستانيان وو مګر د حکومتي ادارو لپاره ئې کار کولو. چې هر وزيرستانی ځوان به دوي قېد ته راوړلو نو پۀ زور زبردستی او وهلو ټکولو بهئې جرمونه پرې منل. بيا چې کوم به دوي انټرمېنټ سنټر ته لېږل هغه بهئې تر پينځۀ ويشت (25) کالو پورې بنديان کول، کومو به چې د دوي قصه منله هغه به دوي د ځان لپاره سورس جوړول. لنډه دا چې دغه جېل د ترهګرۍ د ختمولو او د سزا جزا ورکولو لپاره جوړ ؤ، خو دا جېل د ترهګرۍ د جوړېدو د مرکز پۀ څېر استعمالېدو. زۀ لۀ خپل خدايه ډېر شکر ګزاريم چې پۀ مائې دا هر څۀ عملي وليدل، خپلې مبارزې ته ئې لا هم چمتو کړمم ځکه چې کوم ظلم جبر هلته د وزيرستاني ځوانانو سره کېدو د نړۍ پۀ تاريخ کښې ئې ثاني نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورم څپرکی

د ګیله من وزیر د زنداني داستان یو نظم

●

راشه! چې هېر دې شي د ظلم هر قانون پښتونه!
چې در نه هېر کړي هغه یزید، نمرود، فرعون پښتونه!
پۀ ما هم دغه جبر تېر دی نن پرون پښتونه!
مختصر واوره د "فوځي زندان" مضمون پښتونه!
ای! دغه قید کله د عام پۀ شان زندان پۀ څېر ؤ؟
دغه زندان سم د ژوندو د قبرستان پۀ څېر ؤ
یوه وړه غونډې کوټه وه د بکسې پۀ رنګه
زۀ پکښې قید ومه د مړي د ډهانچې پۀ رنګه
د دې کوټې به ویني وینې دېوالونه مات وو
لۀ ډېر تنګون نه پرې قیدیانو خپل سرونه مات وو
د دې کوټې پۀ دېوالو پورې مازغۀ ښخ وو
د انسانانو وینې، زَوې او وېښتۀ ښخ وو
پۀ دې کښې تش پۀ اسوهلیو عبادت بندېز ؤ
پۀ دعاګانو، های هُو پۀ تلاوت بندېز ؤ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دومره ګرمي به وه چې سم به پۀ خوَلو کښې لوند وم
خو خوَله دومره لکه سم چې پۀ اوبو کښې لوند وم
دغه وړه کوټه به ټوله لۀ مېږو ډکه وه
ټوله لۀ ماشو، خشراتو، تکليفو ډکه وه
بس لنډه دا چې دا لۀ هر قسمه سختو ډکه وه
پۀ دې کوټه کښې وه پۀ خوب او پۀ ارام پابندي
خوب ارام څۀ چې وه د خدای پۀ تش سلام پابندي
پوره يوه مياشت ما پۀ ولاړه ګرځېدو تېره کړه
دوي شپه او ورځ پۀ ما پۀ چغو او نعرو تېره کړه
چې پۀ ولاړه به مې سترګې پټېدې لۀ خوبه
لا به پۀ ما چې ناڅاپي چېې راتلې لۀ خوبه
نو دوي به سترګو ته تربښې تودې اوبۀ را توې کړې
لکه د اور ګرمې اوبۀ به ئې پۀ زړۀ را توې کړې
بيا به ئې پښې زما ور ويستې د پنجرې نه بهر
زما تلې به ئې ور کش کړل د پښې نه بهر
بس څو کسان به وو دستي به شول شروع پۀ وهل
زما پۀ پښو پورې ئې شپږ اتۀ لوَړ ماتول
بيا به پۀ هغه وينو ډکو پښو ولاړ ومه
لاس تر شا بند او سترګې بند، تر څو شپو ولاړ ومه
چې به يوه وخت ډوډۍ راتله لۀ دې قصو ډکه وه
ټوله پۀ شا مخ لۀ سرو کښيو او چينجو ډکه وه
ما سره څنګ پۀ څنګ يو بل بې ګناه ځوان قېدي ؤ
د بل ځای نۀ ؤ هم د دې وزيرستان قېدي ؤ
فوځ پۀ زوره پرې [illegible] کړې هېڅ بد ئې نۀ وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سزا ئې دومره ورکوله چې هېڅ حد ئې نۀ ؤ
افففف د هغه ځوان هغه نعرو لۀ ما نه زړۀ وړی دی
هغه فریاد ، هغه سورو لۀ ما نه زړۀ وړی دی
خو دغې یوې قصې ئې سم لۀ ما نه زړۀ ویستی دی
د بې خودۍ حال کښې ئې دا چغه بار بار وهله
چې "ظالمانو! د الله او د رسول پۀ خاطر
زۀ بې ګناه یم چې وړه لُور مې یتیمه نۀ کړئ!"
چې دا میاشت تېره شوه یوه بله د تختې کوټه وه
پۀ دې کښې بل رنګه ماحول ؤ د بجلۍ کوټه وه
د دې کوټې پۀ دېوالو عجب شیان ځوړند وو
پۀ چارو غوڅ غوڅ حلال شوي انسانان ځوړند وو
یو خوا جټکې، پلاس د نوکانو د ویستو سامان ؤ
بل خوا ځنځیر ؤ، د پهانسۍ ځوړند بدو سامان ؤ
زما لاسو ته ئې تر شا هتکړۍ واچولې
بیا ئې زما پۀ مخ هغه توري پټۍ واچولې
پلاس به ئې را واخستو لۀ ما به ئې نوکان ویستل
دغه نوکان ئې تش پۀ جرم د افغان ویستل
د کوټې لۀ چته را ځوړند ؤ یو سپین درونډ ځنځیر ؤ
د وینو بوي تړې تلو لړلے ټول پۀ خون ځنځیر ؤ
پۀ دې ځنځیر کښې به زۀ نیمه نیمه شپه ځوړند وم
لاس، یو خوا پښې، بل خوا سر، بل خوا عجیبه ځوړند وم
د مخ لۀ خوا ئې د کرنټونو پۀ تارو وهلم
شا ته پر ملا ئې پۀ چیترو او ډنډو وهلم
خو خدای ګواه دی ما پۀ هر حال کښې دا شعر وئیلو چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ عام وجود يم، خاوري کېږم به فاني به شمه
خو کهٔ پهٔ ننګ د وطن مړ شوم قيمتي به شمه
قامي لښکر ته زهٔ د سر او ماله تپر ور ګډ يم
نو پهٔ دې نهٔ يم چې پهٔ دار يا زنداني به شمه
ما کهٔ پهٔ ننګ د افغان کلکه ټوره وترله
اصلي وارث د خوشحال خان او ابدالي به شمه
کهٔ مې د ستا پهٔ شوکېدلي اوربل ننګ نهٔ وکړو
د وطن پېغلې! خپل تاريخ ته تهمتي به شمه
کهٔ د بند وينه مې تويه شوه پهٔ حق د مظلوم
ګيله منه! افتخار د خپل پردي به شمه

پهٔ دې کوټه کښې يوه د اوسپنې چوکۍ پرته وه
پهٔ دې چوکۍ ګېر چا پېر توره زولنۍ پرته وه
بيا ئې پهٔ دغه چوکۍ وترلم، سم ئې بند کړم
بېخي مې ساه اخستې نهٔ شوه سم محکم ئې بند کړم
دغه چوکۍ لهٔ لاندې ورو ورو ګرمېده را پسې
بوي به راتلو د تن جامه به سوځېده را پسې
پهٔ دې چوکۍ ئې لګول د برق پهٔ تار شاټونه
د اور لمبې وې، راکول به ئې بار بار شاټونه
ځينې سزاوې خو پهٔ خُلهٔ د يادېدو نهٔ دي
ځينې لمحې د يادېدو بيانېدو نهٔ دي
دوي هڅه کړه زهٔ ئې پهٔ مارانو لړمو خوړلم
ژوندی انسان وم پهٔ ژوندوني ئې پهٔ سپو خوړلم
يو زېروم سړی راتلو چې خوشخبري درکؤم

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن به سحر د اذانۀ پۀ وخت پهانسي درکۏم
زۀ به خوشحال شومه چې شکر دی چې زر مړ شمه
چې بې ننګي را نه و نۀ شي بهادر مړ شمه
بس هره شپه به ئې وئيل چې نن تيار وسه!
د پهانسۍ وخت دې را نزدې شولو بيدار وسه!
ما ته به بيا مې مور، ماشومه لُور را يادە شوله
خو د وطن به هره بوره مور را يادە شوله
ما وئيل کۀ مرم شکر پۀ ننګ د مظلومانو مرمه
زۀ د وطن پۀ کونډو، بورو، يتيمانو مرمه
چې به سحر شو پۀ ديکو به ئې روان کړمه زۀ
بس پۀ چيترو او ډنډو به ئې روان کړمه زۀ
سترګې مې بند پۀ زخمي پښو به ئې روان کړمه زۀ
د لرۍ مزل نه پس عجبه حادثه راغلله
هر خوا قبرونه وو د مړو هديره راغلله
زما و مخ ته ئې ډېر د کم عمر ځوانان و وژل
پۀ يو ساعت کښې ئې څلور پينځۀ کسان و وژل
تيار ۏ جوړ ۏ، زۀ ئې لاندې ژور کان ته کوز کړم
دوي ظالمونو پۀ ژوندوني قبرستان ته کوز کړم
پاس ئې پۀ غاړه پۀ ترڅ مخ کسان ولاړ وو
پۀ وينو رنګ د انسانانو قصابان ولاړ وو
ځينې وې لاسو کښې ګيمتې ځينې بيلچې نيولې
ځينې وې زما پۀ سر توپکې، تمانچې نيولې
وئيل ئې چې اوس وايه! زمونږ قصه منې او کۀ نۀ؟
اخري وارتنګ دی دا خپل سر دې ساتې او کۀ نۀ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ما ور غبرګه کړه چې شابه شئ! ګزار کوئ!
زر زر مې و وژنئ! د څۀ شي انتظار کوئ؟
ای! کۀ زره زره، توپه توه، نيم نيم شمه
افغان پښتون يمه قسم دی کۀ تسليم شمه
بس لنډه دا چې دوي پرې پوې شول چې يوه نۀ مني
ای! دغه ځوان پۀ هوش هواس زمونږ قصه نۀ مني
بس يو څو ساعته شوم بې هوشه، زما حال بدل شو
زما پۀ ځان اختيار شو ختم، زما خيال بدل شو
داسې ماحول جوړ شو چې شو را سره ورور پۀ قېد کښې
زما ورارۀ، ماشومه لُور او زما مور پۀ قېد کښې
لۀ يو خوا، بل خوا د چيترو اوزونه راتلل
ما ته د ورونو او وربرونو فريادونه راتلل
پس لۀ دې بعده چې دوي ما باندې هر څۀ وئيلي دي
زۀ پۀ دې پوې نۀ يم چې ما "بد" او کۀ "ښۀ" وئيلي دي
نو پښتنو ورونو! زما دا مختصر بيان ؤ
دا پۀ ما تپر پۀ "فوځي قېد" کښې د محشر بيان ؤ
خو خدای ګواه دی، ای! لۀ ما څخه دا قران پوره دی
دغه قسم لۀ ما پۀ هر يوه مېدان پوره دی
پۀ دې اخر وخت کښې ما د خپل پرهر پۀ وينو
د تور دندان پۀ دې پوال دغه بېت ليکلی دی چې
"کۀ وم ژوندی د ازادی د اتڼ برخه به يم
کۀ چرې مړ ومه نو زېری مې تر ګوره راوړئ!"
څکه چې ما و خپل اولس ته پۀ بار بار وئيلي
دا مې پۀ شعر او پۀ ټپه کښې دي پۀ جار وئيلي
چې يا "وطن" او يا "کفن" دا مې شعار دی
پښتانۀ را وينښومه دا مې کار دی
ما د حق پۀ لار قبول دی پۀ سر ستر ګو

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library